

RAPID POLICY ASSESSMENT & RESPONSE
SZYBKA OCENA POLITYKI I ODPOWIEDŹ

Module II: Existing Data
Moduł II: Istniejące dane

Topic Areas (1), (2), (3)

Training Materials
Materiały szkoleniowe

Sources of Existing Data *Źródła istniejących danych*

Purpose and Intended Products

Cel i zamierzone efekty

In this module of the RPAR, researchers gather
W tym module RPAR, badacze gromadzą

- Laws on drug use, drug treatment, syringe access, the rights of people accused of crimes, and public health activities
- Przepisy o stosowaniu narkotyków, leczeniu narkomanii, dostęp do „sprzętu”, prawa osób oskarżonych o przestępstwa, działania służby zdrowia
- Existing data on the spread of disease in the country and the community, and
- Istniejące dane o szerzeniu się chorób zakaźnych w kraju i społeczności, oraz
- Existing data about crime and the operation of the criminal justice system.
- Istniejące dane o przestępczości i funkcjonowaniu kryminalnego (?) systemu sprawiedliwości

Purpose Cel

The information collected will provide a foundation upon which to build the remaining research of the RPAR. Law on the books is the starting point for any discussion of policy effects on health. Data on HIV and other significant diseases is essential to assessing the severity of the health policy problem in the country. Criminal justice statistics are an important measure of crime, the extent of the country's reliance on incarceration, and the extent of drug use.

Zebrane informacje utworzą podstawę, na której ma być oparta kolejna (pozostała) część badania RPAR. Prawo kodeksowe (przepisy prawa) to „punkt startu” do jakiegokolwiek dyskusji o wpływie „polityki” na zdrowie. Dane o HIV i innych ważnych chorób chorób są bardzo ważne dla oceny, jak poważne są problemy polityki zdrowotnej w kraju. Statystyka „kryminalna” jest ważnym miernikiem przestępczości, ...

Intended Product Zamierzony efekt

At the conclusion of this module, the researcher will have
Koncząc ten moduł, będzie miał

- Compiled and categorized the relevant law
- Skompilowane i posegregowane prawo
- Compiled and analyzed existing epidemiological data
- Skompilowane i zanalizowane dane epidemiologiczne
- Compiled and analyzed existing criminal justice system data

- Skompilowane i zanalizowane istniejące dane „kryminalnego” systemu sprawiedliwości

Module Two: Existing Data Moduł II: istniejące dane

Roadmap for Training Przewodnik po szkoleniu

Why we are collecting existing and new health data?

Dlaczego zbieramy istniejące i nowe dane o zdrowiu ?

Basic concepts and terminology in health and social epidemiology

Podstawowei terminologia dotycząca zdrowia i społecznej (?) epidemiologii

Basic principles and characteristics of harm reduction

Podstawowe zasady i charakterystyka redukcji szkód

Basic definitions related to legal research in the RPAR

Podstawowe definicje związane z legalnością (?) badań w RPAR

Basic domains of criminal justice data

Podstawowe dziedziny danych “kryminalnej” sprawiedliwości

How to use the tools

Jak używać “narzędzi”

Justification for Collecting Existing Health and Drug Use Data

Wyjaśnienie, dlaczego zbieramy istniejące dane o zdrowiu i stosowaniu narkotyków

We are collecting existing and new health data in order to understand
Zbieramy istniejące i nowe dane o zdrowiu, aby zrozumieć

- The extent and nature of health and risk behaviors among IDUs.
- ... I stan zdrowia oraz ryzykowne zachowania wśród narkomanów
- Why IDUs engage in risky behavior.
- Dlaczego IDUsw ryzykowne zachowanie
- The factors that inhibit or enable risk reduction among IDUs.
- Czynniki, które blokują lub wzmacniają redukcję ryzyka wśród IDUs
- How community norms and practices influence health and risk behavior.
- Jak społeczne normy i zwyczaje wpływają na zdrowie i ryzykowne zachowanie
- How community settings and contexts influence health and risk behavior.
- Jak placówki ispołeczne wpływają na zdrowie i ryzykowne zachowanie
- How different social groups and networks influence health and risk behavior.
- Jak różne grupy społeczne i „sieci” wpływają na zdrowie i ryzykowne zachowanie
- How local and national policies and attitudes influence health and risk behavior.
- Jak lokalne i narodowe strategie działania i nastawienia wpływają na zdrowie i ryzykowne zachowanie
- How the social, legal and economic environments influence health and risk behavior.
- Jak społeczne, prawne i ekonomiczne środowiska wpływają na zdrowie i ryzykowne zachowanie

Epidemiological Data on HIV, communicable diseases and drug use Dane epidemiologiczne o HIV, chorobach zakaźnych i narkomanii

Collecting detailed and highly accurate epidemiological data is not the focus of the project, but effective policy analysis and development depends on using the best data available (even if it is to argue that better data must be collected in the future). Teams should devote minimal independent research to this portion of data collection, **because this is not the primary focus of this assessment**. During the key informant interviews with public health and other experts, teams should identify additional sources of data that expert informants can supply.

Zebranie dokładnych i bardzo adekwatnych danych epidemiologicznych nie jest sednem tego projektu, ale skuteczna analiza i rozwój strategii działania zależy od użycia najlepszych dostępnych danych (nawet jeśli jest to że lepsze dane muszą zebrane w przyszłości). Zespoły powinny minimalne niezależne badanie do tej części zbierania danych, **ponieważ nie jest to podstawowe zagadnienie tej oceny**. Podczas

wywiadów z KI od zdrowia publicznego i innych ekspertów, zespoły powinny zidentyfikować źródła danych, które eksperci-informatorzy mogliby dostarczyć.

Where new sources of data are collected, it is important for teams to ensure that they keep accurate citations to the source of the data. Collection sheets should facilitate this and where on-line sources are used, keeping a hard copy in addition to the URL is very important because web resources may change over time.

Gdy nowe źródła dane są gromadzone, ważne dla zespołów jest, aby zapewniły dokładne cytowanie źródła tych danych. Karty zbierania (danych) powinny to ułatwić, a gdy źródła internetowe są używane, tworzenie kopii na dyskach w uzupełnieniu do URL (?) jest b. ważne, gdyż dane internetowe mogą ulegać zmianie.

The following sections on use of existing information and model queries to guide data collection are drawn directly from the WHO-IDU-RAR.¹

Następujące sekcje (?) zastosowania istniejących danych i przykładowe zapytania dozbierania danych są zapożyczone bezpośrednio z WHO-IDU-RAR¹

Existing information allows the researcher to:

Istniejące informacje pozwalają badaczowi na:

- use information that they would not otherwise have the resources to collect
- Użycie informacji
- compile profiles of factors which can obstruct or facilitate activities and behaviors
- Zebrać profile czynników, które mogą blokować lub ułatwiać działania i zachowania
- use local information to obtain a ‘snap-shot’ of what is currently happening in the area
- Użycie lokalnych informacji dla uzyskania “rzutu oka” (?) na to, co obecnie dzieje się w terenie

It can include such things as: To może uwzględnić takie rzeczy, jak:

- *routinely collected data* from government bodies, treatment centers and university researchers
- *Rutynowo zebrane dane* z organów rządowych, ośrodków terapeutycznych i badaczy uniwersyteckich
- *documentary sources* such as television news programmes and NGO annual reports, and local information from community organizations, religious groups and outreach workers
- *Dokumentalnych źródeł*, takich jak wiadomości telewizyjne, roczne raporty NGOów, lokalne informacje od organizacji społecznych, grup religijnych oraz pracowników „zasięgu”

Skills in using existing information are important, as:

Umiejętności przy używaniu istniejących informacji są ważne, gdyż:

¹ WHO. The Rapid Assessment and Response Guide on Injecting Drug Use (draft for field-testing). Geneva: WHO, 1998. (English)

- in the *early stages* of a rapid assessment it involves the collection of background data on the local area, surrounding region, and national situation. This is useful in understanding the context in which the study is being conducted
- *We wczesnych stadiach* szybkiej oceny obejmuje to zbieranie danych podstawowych z lokalnego terenu, regionu oraz ogólnokrajowego. Jest to użyteczne dla zrozumienia kontekstu, w jakim będzie prowadzone badanie
- in the *early and middle stages* it can identify gaps in current knowledge and practice which could be investigated further
- *We wczesnym i pośrednim stadium* to może wskazać luki w aktualnej wiedzy i praktyce, co może być później badane
- in the *later stages* it can monitor and cross-check findings from other methods
- *W późniejszych stadiach* to może monitorować i krytycznie sprawdzić wyniki uzyskane innymi metodami

It can be tempting to only collect information that is readily available and not to make any specific efforts to search out information. However, information should be: Może być wystarczające zebranie danych, które będą łatwo dostępne i nie trzeba będzie specjalnych wysiłków dla wyszukania danych. Niemniej powinny one być:

- *actively located* - this will avoid important information being omitted from the study
- *Wpisywane na bieżąco- pozwoli to uniknąć pominięcia ważnych informacji w badaniu*

[Note, this advice while valid for primary objectives, is not necessary for the purposes of the RPAR]

[Wiedz, że ta rada, wartościowa z punktu widzenia celu pierwotnego, nie jest niezbędna dla celów RPAR]

- *systematically managed* - to allow materials to be easily located and distributed at a later date
- *Systematycznie prowadzone* – pozwoli to łatwo wyszukiwać materiały i pracować z nimi później

The key strengths of using existing information are:

Kluczowymi zaletami stosowania istniejących informacji są:

- it is usually cheap and easily obtainable
- Są zwykle tanie i łatwe do uzyskania
- it can provide *representative* descriptions of the distribution of behaviors or characteristics in a population
- Mogą dostarczyć *reprezentatywnych* opisów rozkładu (dystrybucji) zachowań i cech populacji
- it can be used to *triangulate* findings
- Mogą być użyte do *traingulacji* (???) odkryć

Existing information rarely provides an unproblematic description of the situation:

Istniejące informacje rzadko dostarczają bezproblemowego opisu sytuacji:

- documentary sources vary widely in terms of their accuracy
- Źródła dokumentalne (?) znacznie się różnią co do ich dokładności
- statistics must always be interpreted carefully by the researcher as they can be biased or inaccurate

- Dane statystyczne muszą zawsze być interpretowane przez badacza, gdyż mogą podlegać przekłamanom lub być niedokładne
- the information is often produced with a particular audience in mind.
- Informacje są często przygotowywane z myślą o szczególnym odbiorcy

Basic Concepts and Terminology in Health

Podstawowe pojęcia i terminologia związane ze zdrowiem

Diseases We Are Tracking: Choroby, które odnotowujemy (rejestrujemy)

HIV/AIDS HIV/AIDS

HIV/AIDS is caused by infection with the Human Immunodeficiency Virus. Infection usually results in flu-like symptoms 4-6 weeks after exposure. It may not cause other noticeable symptoms for many years. HIV undermines the immune system, eventually resulting in most cases with the breakdown of immunity and illness and death caused by various other infections. A person with these serious symptoms has AIDS, which is defined according to a uniform AIDS case definition.

HIV is difficult to transmit. It is normally spread by the transfer of infected blood during injection drug use, and through sexual contact involving exposure to semen, blood and vaginal fluids.

HIV/AIDS jest infekcją wywołaną przez ludzki wirus niedoboru odporności. Zakażenie zwykle skutkuje chorobą „grypopodobną” 4-6 tygodni po ekspozycji. Może nie dawać żadnych zauważalnych objawów przez wiele lat. HIV ...układ odpornościowy, w znakomitej większości przypadków prowadzi do załamania odporności, choroby i zgonu, spowodowanych przez różne inne infekcje. Osoba mająca takie poważne objawy ma AIDS, który definiuje się zgodnie zdefinicją AIDS.

HIV jest trudno się zakażać. Normalnie przenosi się przez zakażoną krew podczas dożylnego stosowania narkotyków oraz kontakt seksualny z ekspozycją na nasienie, krew i wydzielinę pochwy.

Tuberculosis Gruźlica

Tuberculosis is a respiratory disease caused by a bacterium. People who have been infected may not have any symptoms or be able to transmit the disease; these people are said to have “latent” TB. In “active” TB, the person is ill and can spread the disease through the air. Prolonged exposure is usually required to transmit the disease. Treatment can take months or years.

Gruźlica jest bakteryjną chorobą układu oddechowego. Ludzi, którzy zostali zakażeni, mogą nie mieć żadnych objawów, ale są w stanie zakażać; o takich ludziach mówi się, że mają „ukrytą” gruźlicę. W „czynnej” gruźlicy człowiek jest chory i szerzy chorobę drogą powietrzną. Dla przeniesienia choroby zwykle potrzebna jest przedłużona ekspozycja. Leczenie trwa miesiące lub lata.

Syphilis Kila

Syphilis is a sexually transmitted disease. It normally can be treated. Syphilis incidence is often used to estimate the rate of HIV spread through sex, because syphilis is more quickly detected and more often reported.

Kiła jest chorobą przenoszoną drogą płciową. Może być normalnie leczona. Zapadalność na kiłę jest często używana do oszacowania częstości szerzenia się HIV przez seks, ponieważ kiła jest szybciej wykrywana i częściej zgłaszana.

Hepatitis Zapalenie wątroby (wirusowe)

Hepatitis is a disease of the liver. There are actually many hepatitis viruses, the most important for our purposes being B and C. Both are readily spread through drug use. They are easier to transmit than HIV, and less dramatic in their effects. Both can lead to severe liver disease and death.

Zapalenie wątroby jest chorobą wątroby. Jest wiele wirusów zapalenia wątroby; dla naszych celów najważniejsze są B i C. Oba szerzą się łatwo poprzez branie narkotyków. Przenoszą się łatwiej niż HIV, ale ich skutki są mniej dramatyczne. Oba mogą prowadzić do ciężkiej choroby wątroby i zgonu.

Other STDs Inne choroby W (przenoszone drogą płciową)

You may be able to get statistics on gonorrhea, chancroid or chlamydia. These sexually transmitted diseases, like syphilis, are useful indicators of trends in unprotected sexual activity.

Możesz być w stanie uzyskać dane statystyczne o rzeżączce, wrzodzie wenerycznym i chlamydziozach. Te choroby przenoszone drogą płciową, podobnie jak kiła, są przydatnymi wskaźnikami trendów w niechroniony seksie (ratunku !)

Drug Resistance Oporność na leki

All the diseases above can be treated, including HIV. When treatment is interrupted or improperly administered, however, the bacteria or viruses being targeted can mutate and develop resistance to the medicine. Such “drug resistant” strains become more difficult to treat, and can be spread from person to person.

Wszystkie wymienione wyżej choroby, w tym HIV, mogą być leczone. Kiedy leczenie jest przerywane lub niewłaściwie przepisywane, bakterie lub wirusy będące celem (leków) mogą mutować i rozwijać oporność na lekarstwa. Takie „lekooporne” szczepy stają się trudniejsze do leczenia i mogą szerzyć się od człowieka do człowieka.

Tracking Cases: Rejestrowanie przypadków

Incidence vs. Prevalence Zapadalność vs częstość występowania

Incidence is the number of new cases occurring in a certain time period.

Prevalence is the total number of people with the condition in a certain time period.

Zapadalność to liczba nowych przypadków występujących w pewnym okresie czasu. Częstość występowania to całkowita liczba osób z daną chorobą w pewnym okresie czasu.

Reported Cases vs. Actual Cases Zgłaszane przypadki vs “rzeczywiste” przypadki

Reported cases are the cases of which the authorities have been informed.

Because reporting and tracking systems rarely get complete information, the number of reported cases is usually lower than the number of actual cases, which are estimated using statistical methods or surveys. The worse the reporting rate, the greater the difference between reported and actual cases.

Zgłaszane przypadki to takie, o których władze są poinformowane. Ponieważ systemy zgłaszania i rejestracji rzadko dają kompletną informację, liczba zgłaszanych przypadków jest zwykle niższa niż liczba „rzeczywistych”, które są szacowane metodami statystycznymi lub badaniami przeglądowymi. Im gorsza częstość zgłaszania, tym większa różnica między zgłaszanymi a „rzeczywistymi” przypadkami.

Typical data tables: Typowe tabele danych:

Data on Russia from The European Centre for the Epidemiological Monitoring of AIDS
Dane z Rosji z The European Centre for the Epidemiological Monitoring of AIDS

Year Rok	Reported AIDS cases Zgłoszone przypadki AIDS		Reported New HIV infections Zgłoszone nowe zakażenia HIV		Homo/bi Contact # Liczba zakażeń drogą homo/bi		Injection Drug Use # Liczba zakażeń drogą narkomanii i.v.		Heterosexual Contact # Liczba zakażeń drogą heteroskesualna		Perinatal Transmission # Liczba zakażeń odmatczy-nych	
	#	Rate/ Million Liczba przypadków/ mln	#	Rate/ Million Liczba przypadków/ mln	HIV	AIDS	HIV	AIDS	HIV	AIDS	HIV	AIDS
1993	14	0.1	108	0.7	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	34	0.2	158	1.1	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	39	0.3	196	1.3	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	50	0.3	1546	10.5	91	17	1021	0	84	12	5	0
1997	71	0.5	4399	29.8	49	19	2474	5	199	14	38	1
1998	66	0.4	3947	26.8	66	23	1667	4	249	12	67	2
1999	40	0.3	20163	137	68	4	10678	19	630	6	178	2
2000	22	0.1	55123	374.5	48	0	23482	6	792	3	136	0
Cumul Totals Łącznie	451	-	86249	-	650	119	39329	29	2251	72	438	7

Reported HIV Infections, Russia
Zgłoszone zakażenia HIV, Rosja

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
New Infections Nowe zakażenia	196	1526	4375	4055	19846	59340	82852	
Total Infections Wszystkie zakażenia	1074	2000	6975	11030	30876	90216	173068	
Prevalence/100,000 Zapadalność/100 000	0.7	1.8	4.7	7.5	21.1	62.1	199.5	
Incidence/Year/100,000 Częstość występowania/rok/100 000	0.1	0.1	3	2.8	13.6	40.9	57.2	

Source: Ministry of Health and Federal AIDS Center of the Russian Federation

[Źródło: Ministerstwo Zdrowia i Federalne Centrum AIDS Federacji Rosyjskiej](#)

Individual and Social Causes of Illness

Indywidualne i społeczne przyczyny choroby

People usually speak about HIV/AIDS as a disease that is caused by individual behavior.

[Ludzie zwykle mówią o HIV/AIDS, że jest chorobą wynikłą z zachowań jednostki.](#)

***Risk behavior* [Ryzykowne zachowanie](#)**

“Health behavior” is a general term that describes actions people take that influence their health (such as diet, exercise, and other aspects of lifestyle such as employment and living conditions). “Risk behaviors” are actions that increase the likelihood of harmful health outcomes. “Risk reduction behaviors” are actions that reduce the chances of harm occurring. Injection drug use and unprotected sex are said to be risk behaviors for HIV, but it is important to be specific. A drug user who prepares and injects his drug by himself, using equipment that has not been used by anyone else, will not get HIV or hepatitis from the injection. A monogamous, uninfected couple will not spread HIV in unprotected sex. There may be an interaction between different health and risk behaviors. People who use drugs also have sex, for example. It is important to see people in their full complexity

[„Zachowania zdrowotne” to ogólny termin opisujący działania wpływające na zdrowie, podejmowane przez ludzi \(takie jak dieta, ćwiczenia i inne aspekty stylu życia jak zatrudnienie i warunki życia\). „Ryzykowne zachowania” są działaniami, które zwiększają prawdopodobieństwo szkodliwych dla zdrowia skutków. „Zachowania redukujące ryzyko” są działaniami, które redukują szanse wystąpienia szkód. Dożylne przyjmowanie narkotyków i niechroniony seks są nazywane ryzykownymi zachowaniami dla HIV, ale należy być dokładnym. Narkoman, który produkuje i wstrzykuje sobie](#)

narkotyk, używając sprzętu, który nie jest używany przez nikogo innego, nie zakazi się HIV ani zapalenia wątroby przez wstrzykiwanie. Monogamiczna, niezakażona para nie będzie szerzyć HIV przez niechroniony seks. Może zachodzić interakcja między różnymi zdrowotnymi i ryzykownymi zachowaniami. Np. ludzie biorący narkotyki także uprawiają seks. Ważne jest, aby widzieć ludzi kompleksowo.

Risk Behavior in Social Context

Ryzykowne zachowanie w kontekście społecznym

It is important to understand how individuals get HIV/AIDS, but the individual focus is incomplete. Individual behavior is influenced by:

Ważne jest, by rozumieć, jak jednostki zakażają się HIV/AIDS, ale spojrzenie jednostkowe jest niekompletne. Na indywidualne zachowanie wpływają:

- Others (such as sex partners, family, others in the community, and community-wide ‘norms’).
- Inni (tacy jak partner seksualny, rodzina, inni w społeczności, „normy” społeczne)
- By the setting in which behavior occurs (such as a drug scene).
- Umiejscowienie tam, gdzie takie zachowanie występuje (“scena” narkotykowa)
- Structural factors on behavior (such as public attitudes, policies and laws).
- Strukturalne czynniki zachowań (takie jak nastawienia publiczne, strategie działania, prawo)

These may increase or decrease the ability of people to lead healthy lives and may increase or decrease the risk of harm among populations at risk. In fact, these may be the most important factors.

To może zwiększać lub zmniejszać możliwości ludzi prowadzenia zdrowego życia, zwiększać lub zmniejszać ryzyko szkód w populacji „ryzyka”. Tak naprawdę, to mogą być najważniejsze czynniki.

Case Study: 19th Century Sociologist Emile Durkheim Studies Suicide in Paris

Durkheim demonstrated the importance of the social environment by studying one of the most individual and intimate behaviors imaginable -- suicide. In his work, Durkheim noted that suicide rates in countries and groups exhibit a patterned regularity over time, even though individuals in these groups come and go. If suicide is a product of anguishing intimate and deeply personal problems, it is puzzling to see that rates of suicide in these groups remain higher or lower even though individuals move in and out of groups. These social factors in the environment would not, of course, determine which individuals in the group would commit suicide but they would help to explain group differences in the rate over time.

The perspective of Durkheim was to see that the health and well-being of a community were affected by the social milieu within which people lived. [Yet] most research in epidemiology today nevertheless continues to focus on the individual. We tend to study risk factors in individuals and we tend to focus interventions on individual behavior. The problem with this approach is that even if these interventions were completely successful, new people would continue to enter the at-risk population at an unaffected rate since we have done nothing to influence those forces in the community that caused the problem in the first place.

From S. L. Syme, "Foreword," in L. Berkman and I. Kawachi, eds, Social Epidemiology (New York: Oxford University Press, 2000): ix-xii, at x.

Opis przypadku: XIX-wieczny socjolog Emile Durkheim bada samobójstwo w Paryżu

Durkheim wykazał ważność środowiska społecznego przez badanie jednego z najbardziej osobistego i intymnego wyobraźnego zachowania – samobójstwa. W swojej pracy Durkheim stwierdził, że częstość samobójstw w krajach i grupach wykazuje szczególną regularność w czasie, nawet jeżeli jednostki w tych grupach przychodzą i odchodzą. Jeżeli samobójstwo jest efektem dręczących intymnych i głębokich osobistych problemów jednostek, zagadką jest, że częstość samobójstw w tych grupach pozostaje wyższa i niższa nawet jeżeli te jednostki wchodzi i wychodzą z grup. Takie społeczne czynniki w środowisku nie będą, oczywiście, określać które osoby z grupy popełnią samobójstwo, ale mogą pomóc wyjaśnić różnice między grupami

Wizją Durkheima było zobaczyć (wskazać?), że na zdrowie i dobre samopoczucie społeczności wpływało społeczne środowisko, w którym ludzie żyli. (Jednak) większość badań epidemiologicznych współczesnych nadal koncentruje się na jednostce. Mamy tendencję do badania czynników ryzyka u jednostek i koncentrowania się na interwencjach wobec indywidualnych zachowań. Problem z takim podejściem polega natym, że nawet jeśli interwencje są całkowicie skuteczne, nowi ludzie będą ciągle “wchodzić” do “populacji ryzyka” w niezmienniej częstości (czyli ciągle tyle samo) ponieważ nic nie zrobiliśmy, aby wpłynąć na te siły w społeczności, które w pierwszym rzędzie są przyczyną problemu.

z S. L. Syme, "Foreword," w L. Berkman and I. Kawachi, eds, Social Epidemiology (New York: Oxford University Press, 2000): ix-xii, at x.

At least three key ideas emerge from this passage:

Co najmniej 3 kluczowe idee wynikają z tego paragrafu:

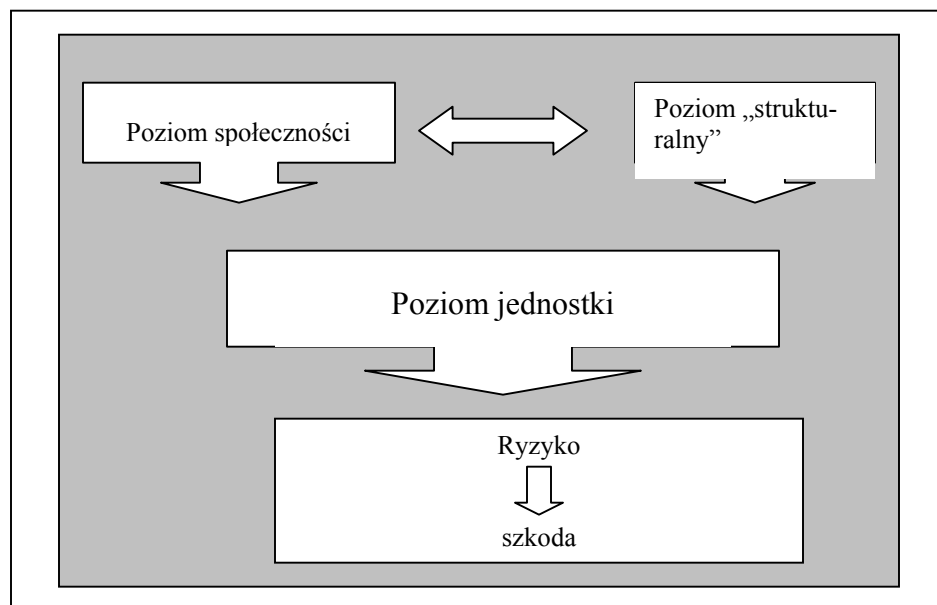
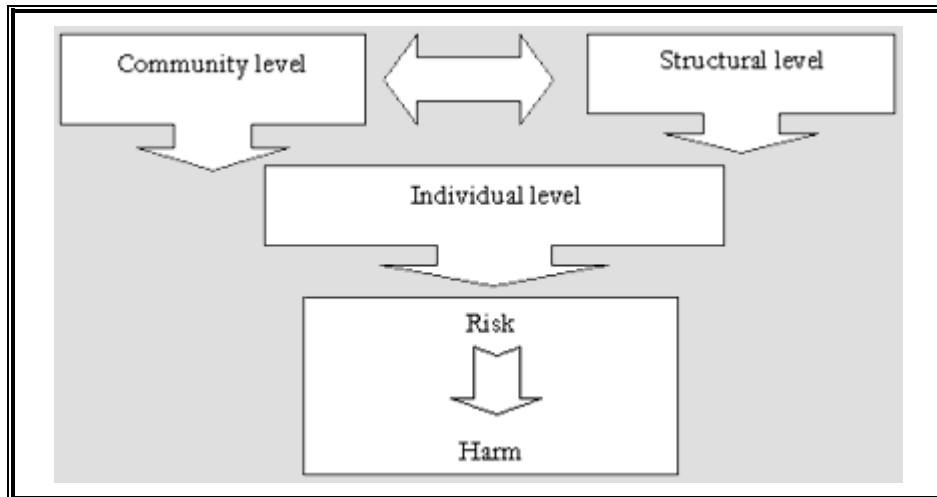
- that community characteristics are important determinants of health of the people who live within it;
- **cechy społeczności są ważnymi determinantami zdrowia ludzi z tej społeczności**
- that health itself may be seen as a characteristic of populations as much as individuals: the differences in suicide rates are telling us indeed more about the population and its social and physical environment than about their individual members; and
- **zdrowie *per se* może być cechą zarówno populacji, jak i jednostki: różnice w częstości samobójstw rzeczywiście więcej mówią nam o populacji i społecznym i fizycznym środowisku niż o jednostkach (z tej populacji); i**
- that addressing the immediate causes of illness and death (like suicide) does not necessarily address the deeper causes operating through the proximate ones, and so may not substantially alter the distribution of well-being in the population.
- **Przypisywanie nagłych przyczyn chorób i zgonów (jak samobójstwa) nie są koniecznie związane z głębszymi przyczynami działającymi poprzez najbliższe (co za bełkot !) (?) i mogą nie zmieniać ogólnego dobrostanu populacji.**

Risk reduction and health promotion require changes in behavior, knowledge and beliefs (individual change), changes in peer group norms and attitudes (community change) as well as changes in public attitudes and policy (structural change).

Redukcja ryzyka i promocja zdrowia wymagają zmian w zachowaniach, wiedzy i poglądów (zmiany indywidualne, tzn. jednostek, osób), zmian norm i podejścia w grupie „około”(zmiany społeczności), jak również zmian w podejściu publicznym i strategii działania (zmiana strukturalna).

Health and Risk Behavior at Three Related Levels

Zdrowie i ryzykowne zachowanie na 3 powiązanych poziomach

Stigma Stygmatyzowanie (stygmatyzacja ?)

In the case of HIV, stigma is a potentially important factor in behavior and social attitudes. Stigma is a mode of social control consisting of negative cultural beliefs about a trait that are operationalized in social attitudes and practices (including the operation of the legal system) and in the affective responses and coping strategies of stigmatized individuals. The power of stigma derives from its decentralized and internalized operation. Although law may support and enforce it, ultimately stigma operates through the attitudes and behaviors of individuals. As Erving Goffman described it, “We construct a stigma theory ... to explain [the stigmatized person’s] inferiority and account for the danger he represents, sometimes rationalizing an animosity based on other

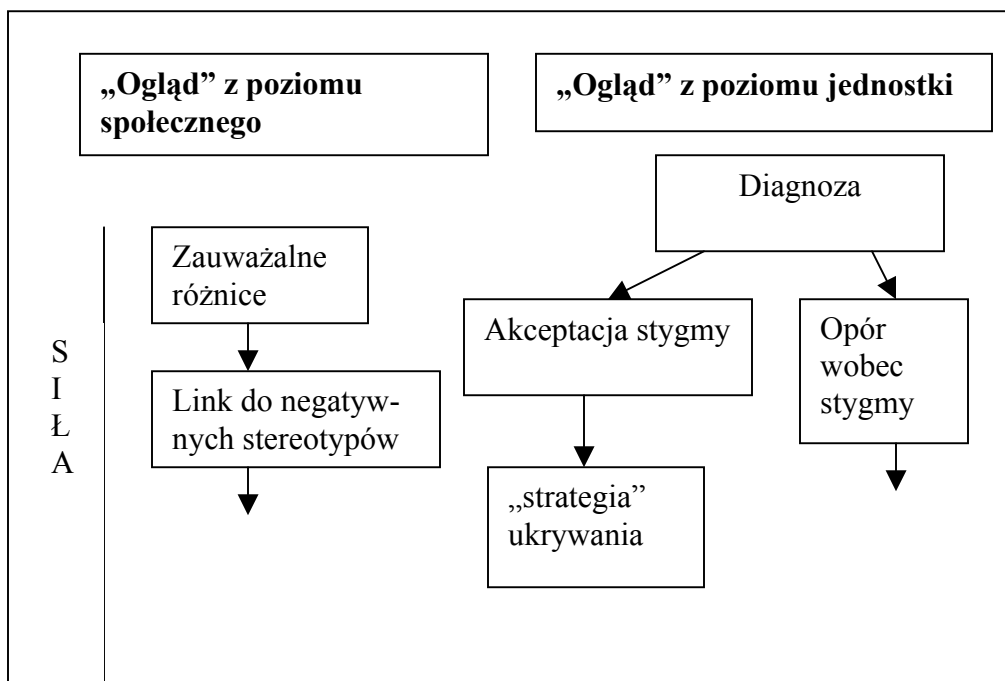
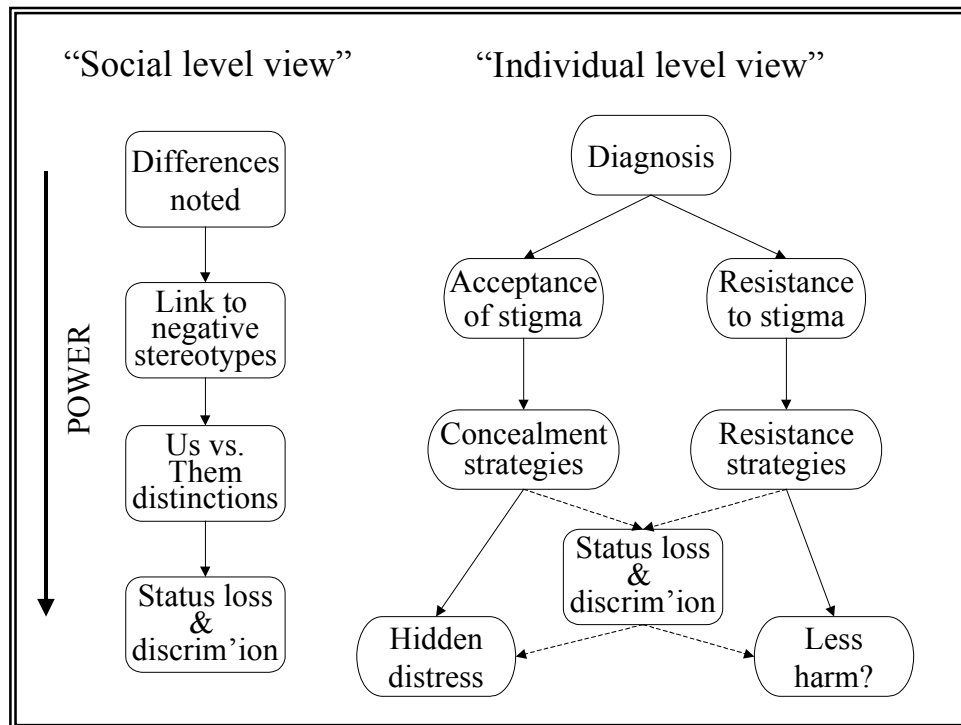
differences, such as social class.” The selection of the trait, its association with negative attributes, and its embedding in group distinctions is performed and maintained collectively through the countless ways in which meaning is made and those of lower status are diverted, marginalized, and excluded by those of higher status. “We use specific stigma terms,” Goffman writes for example, “such as cripple, bastard, moron in our daily discourse without giving thought to the original meaning.” We make self-serving assumptions about the preferences or needs of the stigmatized. Stigma is also enforced – and sometimes most significantly enforced – by the stigmatized people themselves, who simply conform their attitudes and behavior to the asserted norm of spoiled identity.

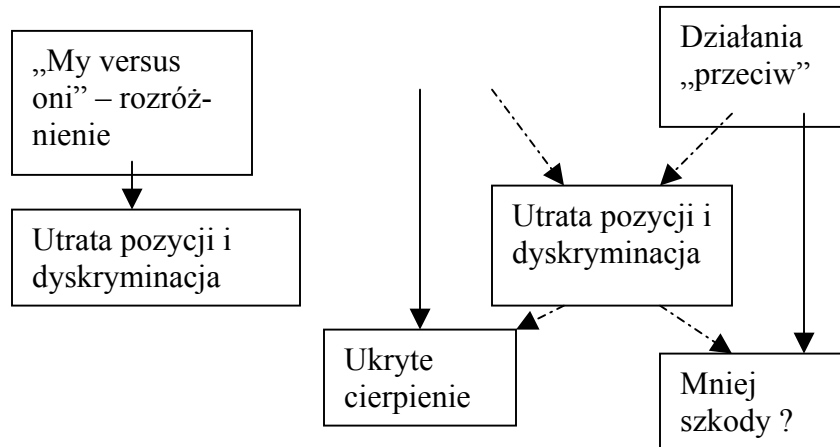
W przypadku HIV, stygmatyzacja się potencjalnie ważnym czynnikiem zachowania i społecznego podejścia. Stygmatyzacja jest rodzajem społecznej kontroli zawierającym negatywne kulturowe zapatrywania o cesze, które się przejawiają w podejściach społecznych i praktykach (włączając w to funkcjonowanie systemu prawnego) i w „afektywnych” reakcjach oraz „kopiujących” działaniach stygmatyzowanych osób. Siła stygmatyzacji pochodzi z jej decentralizacji i zinternalizowanego działania (???). Choć prawo może wspierać i wzmacniać to, to zdecydowanie stygmatyzacja „pracuje” poprzez nastawienia i zachowania jednostek. Jak opisał to Erving Goffman: „Budujemy teorię stygmatyzacji ...aby wyjaśnić [stygmatyzowanej osoby] niższość i podkreślić (wyliczyć) niebezpieczeństwo, jakie stanowi, czasem racjonalizując animozję, opierając ją na innych różnicach, np. klasowych”. Selekcja konkretnej cechy, jej powiązanie z negatywnymi atrybutami, a jej... w grupowej jest przedstawiana zbiorowo przez niezliczone drogi, wśród których pogląd jest tworzony, a ci o niższym statusie są marginalizowani i wykluczani przez tych o wyższym statusie. „Stosujemy specyficzne stygmatyzujące określenia”, daje przykład Goffman, „takie jak kaleka, bękart, kretyn w naszej codziennej mowie, bez przyznawania oryginalnego znaczenia [tych słów]”. Wytwarzamy wyobrażenia...o preferencjach lub potrzebach stygmatyzowanych [osób]. Stygmatyzacja jest także nasilana – czasem wybitnie mocno – przez samych stygmatyzowanych, którzy po prostu dopasowują swoje podejścia i zachowanie do „upartej” normy zepsutej tożsamości.

At its strongest, stigma is hegemonic – accepted as natural and sensible, without reflection. It is enforced in everyday life simply by the way individuals react to such a “reality.” At the same time, the culturally contingent nature of stigma is also its weak point: stigma can be thought of as a rebuttable social presumption. Dispositive if conceded, once challenged it may prove quite weak. Simply reducing self-enforcement can have a considerable effect on its severity, and the conversion of an unchallenged hegemony to a battle of competing ideologies can significantly alter the expression and potentially the extent of stigma.

....., stygmatyzacja jest potężna – akceptowana jako naturalna i, bez refleksji. Nasila się to w codziennym życiu, zwyczajnie przez indywidualną reakcję na taką rzeczywistość. Równocześnie kulturowo niepewna natura stygmatyzacji jest jej słabą stroną: stygmatyzacja może być traktowana jako „odrzucałne” społeczne „przypuszczenie”. Zwykle osłabienie samowzmocnienia może mieć znaczący wpływ na „ostrość” (nasilenie [zjawiska]), a konwersja niepożądanego hegemonii na walkę konkurujących ideologii może znacząco zmienić nasilenie i potencjalnie zasięg stygmatyzacji.

This table portrays two current models to understanding how stigma operates.
 Poniższy schemat obrazuje 2 współczesne modele, jak działa stygmatyzacja

It is important to recognize that stigma is only one facet of social risk. Not all discrimination or prejudice directed at people with a disease can be regarded as flowing from stigma. In some instances a condition creates risks that justify “legitimate” discrimination – for example, driving restrictions for people whose epileptic seizures were not clearly controlled. What is legitimate, or merely a reflection of stigma (e.g., exclusion of people with HIV from military service) is certainly not always easy to discern, but there will be some instances with most disease in which discrimination can be reasonably justified. Likewise, some arguably illegitimate discrimination could be based on factors other than stigma: for example, an insurance company might seek to deny certain coverage to people with HIV on economic grounds, without its staff in any way sharing a stigmatized view of applicants with HIV.

To ważne aby traktować stygmatyzację jako tylko jedną postać społecznego ryzyka. Nie cała dyskryminacja lub uprzedzenie skierowane na ludzi z chorobą może być traktowane jako wynikające ze stygmatyzacji. W pewnych okolicznościach sytuacja stwarzająca ryzyko „legitymizuje” dyskryminację – np. ograniczenia w prowadzeniu pojazdów przez ludzi z padaczką nie są jasno określone. Co jest uznane lub odzwierciedla stygmę (np. wykluczenie HIV(+) ze służby wojskowej) nie zawsze łatwe do odróżnienia, ale będzie zawsze trochę przypadków z wieloma chorobami, gdzie dyskryminacja będzie usprawiedliwiona rozsądnie (?).

Stigma tends to be seen as a force that drives people with HIV underground, away from services and care. The tendency of someone facing stigma is to hide the stigmatized trait if possible. HIV can be concealed for a long time. Some research and the experience of HIV advocates in many countries, however, suggest that in many instances it may be better for people to fight the stigma openly. From a policy perspective, it is important to ask whether and how law can play a role in facilitating this important process.

Stygmatyzacja bywa postrzegana jako siła, która zmusza ludzi HIV(+) do ukrywania się, unikania opieki. Tendencja u kogoś stojącego w obliczu stygmy – ukryć stygmatyzujący czynnik, jak tylko można. HIV może być ukrywany długi czas. Jednakże badania i doświadczenie ludzi pracujących z HIV („advokaci”) z wielu krajów wskazują, że w wielu sytuacjach lepiej dla ludzi jest walczyć ze stygmatyzacją otwarcie. Z

perspektywny „strategii działania” jest ważne zapytać, czy i jak prawo może wesprzeć ten ważny proces.

Although stigma cannot be measured directly by any single type of existing data or legal provision, documentation of incidence and prevalence of multiple diseases and law enforcement activity, as well as the existence or non-existence of legal provisions can help identify both the possible markers of and contributing factors to stigma and potential means to reduce stigma.

Choć stygmatyzacja nie może być mierzona bezpośrednio przez pojedynczy rodzaj istniejących danych lub rozwiązań prawnych, dokumentacja zapadalności i częstości występowania wielu chorób i aktywność egzekwowania prawa, podobnie jak istnienie lub nieistnienie prawnych rozwiązań mogą pomóc oba jako potencjalne markery i związane ze stygmatą czynniki oraz potencjalnie redukować stygmę.

What happens through law at the social level to reduce the actual incidence of stigma and to support collective resistance to stigma’s effect on culture would certainly be important. Enforcement of rules against discrimination, and voluntary compliance, can be expected to reduce the objective risks of exposing a stigmatized trait just as laws that impose penalties upon people with the trait can encourage concealment. In protecting people from discrimination or other forms of mistreatment, rights can be “powerful silent partners, shaping experiences and opportunities” even when they are not invoked or even noticed by those they protect. It is nonetheless important to recognize the often weak link between objective risks of enacted stigma and the risks perceived by the person acquiring the stigma. Law’s effect on the initial process of coping with stigma is likely to be far less than (and mediated through) the behavior and attitudes of health care and social service providers who convey the diagnosis and take some deliberate or inadvertent role in helping the individual understand their new world. Given any chance of serious social harm arising from publication of the individual’s disease, many, if not most, people will at least initially see concealment as the most psychologically comforting strategy.

Case Study: HIV Among African-American IDUs

The striking racial disparity in HIV, particularly injection-related HIV, in the U.S. has been attributed by some commentators as a product of racial disparities in policing. The suggested mechanisms are plausible:

First, intense police surveillance, combined with laws against possession of drug paraphernalia, has made the possession of clean syringes in minority neighborhoods extremely risky. Fear of arrest compels injection drug users to rely on syringes borrowed at the moment of injection. Second, persistent police harassment has promoted the spread of underground shooting galleries. These are the most risky sites of HIV transmission, because of both sharing of infected syringes and sex for drugs exchanges. Third, differential arrest rates have exposed black and Latino males to unsafe drugs and sex in prison. Fourth, the frequency of shared syringes, shooting galleries, and unsafe sex and drugs in prison has increased the rate of HIV infection among black and Latino males and made it more likely that an adult "who borrows a needle from a friend is much more likely to borrow an infected needle than is the young white adult who borrows a needle from another white." Fifth, the high rate of HIV among black and Latino males has exposed women and their offspring who live in those neighborhoods to a much higher risk of infection from unprotected sex.

From C.L. Schneider, "Racism, Drug Policy, and AIDS," Political Science Quarterly, 113 (1998): 427-447

Opis przypadku: HIV u afroamerykańskich IDUs

Uderzające zróżnicowanie rasowe w HIVie, szczególnie HIV ~ od iniekcji, w USA jest przypisywany przez niektórych komentatorów jako wynik zróżnicowań rasowych w strategii działania. Sugerowane mechanizmy są pozornie słuszne:

Po pierwsze: intensywny nadzór policyjny wraz z prawem zabraniającym posiadania sprzętu narkomanskiego, spowodowało, że posiadanie czystych strzykawek środowiskach mniejszościowych jest ekstremalnie ryzykowne. Strach przed aresztowaniem wymusza na IDUs używanie pożyczanych na czas iniekcji strzykawek. Po drugie: stałe prześladowanie policyjne sprzyja szerzeniu się podziemnych „galerii strzałów” (?) To najbardziej ryzykowne z punktu widzenia transmisji HIV, bo obejmuje zarówno wymianę zakażonych strzykawek, jak seksu za narkotyki. Po trzecie: różna częstość aresztowań ekspozuje czarnych i Latynosów na niebezpieczne narkotyki i seks w w więzieniu. Po czwarte: częstość wspólnych strzykawek, galerii strzałów, i niezabezpieczonego seksu i narkotyków w więzieniu zwiększa częstość infekcji HIV wśród czarnych i latynoskich mężczyzn czyni bardziej prawdopodobnym, że dorosły, „który pożycza igłę od kumpla – jest tu bardziej prawdopodobne, że pożycza zakażoną, niż w przypadku młodego białego, który pożycza igłę od innego białego”. Po piąte: wysoka częstość HIV u czarnych i latynoskich mężczyzn naraża kobiety i potomstwo w tych społecznościach na wysokie ryzyko zakażenia wskutek niechronionego seksu.

C.L. Schneider, "Racism, Drug Policy, and AIDS," Political Science Quarterly, 113 (1998): 427-447

Basic principles and characteristics of harm reduction **Podstawowe zasady i cechy redukcji szkód**

Harm Reduction Redukcja szkód

“Harm reduction is a set of practical strategies that reduce negative consequences of drug use, incorporating a spectrum of strategies from safer use, to managed use to abstinence. Harm reduction strategies meet drug users "where they're at," addressing conditions of use along with the use itself.”²

“Redukcja szkód to zbiór praktycznych działań które zmniejszają negatywne konsekwencje narkomanii, obejmujący spektrum działań bezpieczniejszego brania, kontrolowanego brania do abstynencji. Strategie redukcji szkód są adresowane do czynnych IDUs, i do warunków samego brania”²

Criminal justice measures to combat drug use are easily identified in most countries. The RPAR Module II asks the research team to collect and analyze those provisions along with other criminal laws often relevant to the lives of IDUs including access to drug treatment and other familiar public health measures. However, understanding the full range of options (legal, practical, and political) available to communities to combat drug use requires considering approaches beyond traditional criminal and public health law. The theory and practice of harm reduction offers a range of ways to reach drug users and to help reduce the health risks they encounter daily.

Metody prawa kryminalnego do walki z narkomania w większości krajów są łatwe do znalezienia. Moduł II RPAR prosi badaczy, aby zebrali i zanalizowali te przepisy wraz z innymi przepisami karnymi często odnoszącymi się do życia IDUs, takimi jak dostęp do terapii i inne elementy służby zdrowia. Niemniej poznanie pełnego zakresu opcji (prawnych, praktycznych i politycznych) dostępnych dla społeczności, aby walczyć z narkomanią wymaga rozważenia podejścia poza tradycyjnym prawem i przepisami dot. ochrony zdrowia. Teoria i praktyka redukcji szkód oferuje zakres dróg dotarcia do IDUs i pomoc w redukcji ryzyka, na które są codziennie narażeni.

Harm reduction practices should reflect the specific needs of drug users and the local community. Therefore there is no single set of principles to describe harm reduction. The Harm Reduction Coalition presents the following principles as central to harm reduction practice.

Praktyki redukcji szkód powinny odzwierciedlać specyficzne potrzeby IDUs i lokalnej społeczności. Tak więc nie jednej wersji zasad opisujących redukcję szkód. Związek na Rzecz Redukcji Szkód przedstawia następujące zasady jako główne dla praktyki redukcji szkód.

- Accepts, for better and for worse, that licit and illicit drug use is part of our world and chooses to work to minimize its harmful effects rather than simply ignore or condemn them.

² The Harm Reduction Coalition. Definition and principles. Available at: <http://www.harmreduction.org/prince.html> .

- Zaakceptuje, na dobre i złe, że legalne i nielegalne branie narkotyków jest częścią naszego świata i wybiera pracę zmniejszającą szkodliwe efekty raczej, niż ignorowanie problemu
- Understands drug use as a complex, multi-faceted phenomenon that encompasses a continuum of behaviors from severe abuse to total abstinence, and acknowledges that some ways of using drugs are clearly safer than others.
- Pojmuje narkoanię jako kompleksowe, wielowymiarowe zjawisko, które staowi kontinuum zachowań od “ostrego” brania to pełnej abstynencji, i wskazuje, że niektóre sposoby brania są wyraźnie bezpieczniejsze od innych
- Establishes quality of individual and community life and well-being--not necessarily cessation of all drug use--as the criteria for successful interventions and policies.
- Określa jakość życia jednostki I społeczności oraz dobrostanu – niekoniecznie całkowite „odcięcie” od narkomanii – jako kryteria skutecznej interwencji i strategii działań
- Calls for the non-judgmental, non-coercive provision of services and resources to people who use drugs and the communities in which they live in order to assist them in reducing attendant harm.
- Prosi o nieosądzające, niekarzące podejście służb i zasobów do narkomanów i społeczności, w jakiej żyją w celu towarzyszenia im w redukcji szkód
- Ensures that drug users and those with a history of drug use routinely have a real voice in the creation of programs and policies designed to serve them.
- Zapewnia, że narkomani, I ci którzy brali, mieli realny wpływ na tworzenie programów strategii, które mają im służyć
- Affirms drugs users themselves as the primary agents of reducing the harms of their drug use, and seeks to empower users to share information and support each other in strategies which meet their actual conditions of use.
- Traktuje IDUs samych jako podstawowych działaczy w redukcji szkód, poszukuje dróg wspomagających narkomanów w szerzeniu informacji i wspieraniu każdej strategii które ich obecne warunki brania
- Recognizes that the realities of poverty, class, racism, social isolation, past trauma, sex-based discrimination and other social inequalities affect both people's vulnerability to and capacity for effectively dealing with drug-related harm.
- Uznaje, że realia biedy, klasowości, raizmu, społecznej izolacji, przebytej traumy, dyskryminacji ~seksu i innych społecznych nierówności dotyczą zarówno ludzkiej wrażliwości jak i skutecznego radzenia sobie z redukcją ~narkomanii strat
- Does not attempt to minimize or ignore the real and tragic harm and danger associated with licit and illicit drug use.³
- Nie próbuje minimalizować lub ignorować prawdziwych i tragicznych szkód i zagrożenia związanego z legalnym i nielegalnym przyjmowaniem narkotyków³

³ The Harm Reduction Coalition. Definition and principles. Available at: <http://www.harmreduction.org/prince.html> .

Educating the key members of the local community about the purposes of harm reduction can be a crucial step in gaining community support for the RPAR. Harm reduction has a well-established place in public health and clinical programs as varied as smoking cessation and fighting obesity. However, harm reduction has also become associated with campaigns to legalize drugs. Understanding that harm reduction strategies have been widely endorsed by public health and legal organizations could assist local efforts to increase support for harm reduction among city officials or drug treatment personnel.

Edukowanie kluczowych przedstawicieli lokalnej społeczności o celach RSz może być przełomowym krokiem w pozyskaniu lokalnego wsparcia dla RPAR. RSz jest dobrze usytuowana w systemie zdrowia publicznego oraz programach klinicznych, począwszy od zwalczania palenia do walki z otyłością. Jednakże, RSz jest też skojarzona z kampaniami legalizacji narkotyków. Zrozumienie, że strategie RSz szeroko realizowane przez służbę zdrowia i legalne organizacje mogą towarzyszyć lokalnym wysiłkom dla wsparcia RSz urzędników miejskich i personelu leczącego (popr. Styl !)

Because harm reduction must be tailored to the specific community, no single list of best practices could be imposed for all harm reduction programs. However, a number of organizations interested in the reducing the harm from drug use have endorsed some or all of the practices described below in the “Best Practices Grid”.

Ponieważ RSz musi być dopasowana do konkretnej społeczności, nie ma jednej listy najlepszych sposobów, dających się zastosować we wszystkich programach RSz. Niemniej sporo organizacji zainteresowanych w RSz ~od narkomanii popiera niektóre lub wszystkie opisane poniżej jako „Siatka Najlepszych Sposobów”

Best Practices Grid **Siatka Najlepszych Sposobów**

IDU Best Practice IDU najlepsza praktyka (?)	World Bank	UN AIDS	UNGASS	SOROS	US CDC	USAID	GHC ???	ABA ???
Counseling Poradnictwo	X	X	X	X	X	G		
a. Voluntary Counseling dobrowolne poradnictwo	G	X	X	X				
Drug Abuse Treatment Leczenie nałogu	X	X	X	X	X			

Outreach Program Program "zasięgu"	G	X	G	X	X	G		
Testing Testowanie		X	G	X	G	G	G	
Needle Exchange Program Program wymiany igieł		X	X	X	G	N	G	G
a. in prisons a. w więzieniu		X		X	X	N		
b. Machines b.automaty		X		X		N		
c. Pharmacies c.apteki		X		X		N		
d. Clean Injecting Equipment d.czysty sprzęt do i.v.	X	X	X	X		N		X
e. Free Needles e.bezpłatne igły	X			X		N		
Laws and Gov Policy Change zmiana prawa I rządowej strategii	G	X	X	G		G	G	G
Education edukacja	X	X	X	X		G		
a. Peer Education a.edukacja przez "równych"	G	X	G	X				
Reduce Poverty walka z biedą	X	X						

Condoms prezerwatywy	X		X	X				
Overdose Prevention zapobieganie przedawkowa niu				X		N		
Methadone metadon				X		N		
Reduce Stigma redukcja stygmatyzacji	G	G	X	X				
Reduce Demand for Drugs redukcja żądań dla D		X						

Legend X = Lists as a Best Practice, G = Supports as Best Practice, N= Does not support

Legenda: X = zalecane jako Najlepsza Praktyka (metoda)

G = popierana jako Najlepsza Praktyka (metoda)

N = nie popierana

Legal Research in RPAR

Badania prawnicze w RPAR

What is “law”? Czym jest prawo?

Law is both what is written in the books AND the behaviors and attitudes and expectations of people about how the community is governed.

Prawo jest tym, co napisane w książkach ale również są to zachowania i postawy i oczekiwania ludzi co do sposobu, w jaki zarządzana jest społeczność.

The RPAR is built on a sociological view of law (including human rights) as both 1) state-linked rules and the system of practices and institutions that support them (“state law”), and 2) the social meaning that both produces and is produced by the rules (“legality”).

RPAR oparty jest o socjologiczne spojrzenie na prawo (w tym prawa człowieka) jako zarówno 1) normy powiązane z państwem oraz system praktyk i instytucji, które wspierają normy („prawo państwowe”) oraz 2) społeczne rozumienie [prawa], które obejmuje zarówno to, co tworzy normy jak i to, co jest przez nie tworzone („zgodność z prawem”)

State law is comprised of the explicit, formalized rules governing social life and understood to be law or enforceable through law -- from the decisions of courts to the public international law of treaties. The realm of state law also embraces the institutions and technologies for creating, interpreting, enforcing or otherwise implementing, and studying/teaching law.

Prawo państwowe składa się z wyraźnych, sformalizowanych norm regulujących życie społeczne, rozumianych jako prawo – od decyzji sądu począwszy po prawo międzynarodowe publiczne. Władztwo prawa państwowego przyjmuje również istnienie instytucji i technologii dla tworzenia, interpretowania egzekwowania i

- Law on the bookstitutions and any treaties that have the force of law
- Konstytucji i wszelkich innych traktatów posiadających moc prawną
- Statutes passed by the national or regional legislature
- Ustaw przyjętych przez narodowe lub regionalne prawodawstwo
- Ordinance (statutes) passed by local legislative bodies
- Rozporządzeń przyjętych przez lokalne ciała prawodawcze
- Administrative regulations with the force of law, issued by administrative agencies at the national, regional or local level
- Regulacji administracyjnych z mocą prawa, wydanych przez urzędy administracji na szczeblu narodowym, regionalnym lub lokalnym
- Court decisions interpreting laws or regulations
- Decyzji sądów interpretujących prawo lub regulacje

innego stosowania , a także studiowania/nauczania prawa.

State law includes all law that is enforceable through a variety of mechanisms such as administrative or criminal penalties, legal judgments, or official powers to coerce behavior, seize or dispose of property or decide disputes. State law includes laws, statutes, or ordinances enacted by elected or appointed legislative bodies. Regulations, rules and official opinions issued by government agencies and decrees, directives or orders from agencies or executives that are enforceable as well as court opinions and judgments that interpret or establish the law.

Prawo państwowe zawiera wszystkie normy „egzekwowalne” za pomocą różnych mechanizmów, takich jak sankcje administracyjne czy karne, orzecznictwo, możliwość wymuszania zachowań, konfiskata mienia czy rozstrzygnięcie przedmiotów sporu. Prawo państwowe zawiera normy wydane przez wyznaczone organy ustawodawcze. Regulacje, zarządzenia i opinie „oficjeli” wydane przez agencje rządowe, a także dekrety, dyrektywy lub rozporządzenia [*W Polsce jest określony krąg podmiotów, uprawnionych do wydawania rozporządzeń, które są prawem ogólnie wiążącym, te podmioty u nas nie mogą ich wydawać*] wydawane przez agencje lub inne organy wykonawcze, które są egzekwowalne, jak również opinie sądów i orzeczenia interpretujące lub ustanawiające prawo.

- Executive orders or decrees with some binding effect issued by executive officers at the national, regional or local level
- Rozporządzeń wykonawczych lub dekretów z pewnym obowiązującym skutkiem wydanych przez urzędników na szczeblu narodowym, regionalnym lub lokalnym
- Internal documents created by agencies to guide their enforcement or interpretation of laws and regulations
- Wewnętrznych zarządzeń tworzone przez urzędy by kierować ich egzekwowaniem lub interpretacją prawa i regulacji
- Guidance on the interpretation of laws issued for the public by an agency or executive body
- Poradnictwa dla ogółu społeczeństwa dotyczącego interpretacji prawa wydanego przez urząd lub organ wykonawczy.
- Standard operating procedures, manuals or other documents defining enforcement practices, agency interpretation of laws or guidelines for public behavior
- Standardowych procedur działania, instrukcji lub innych dokumentów określających procedury egzekwowania, urzędową interpretację przepisów prawnych lub poradników postępowania cywilnego (?)

What happens within the system of state law is heavily influenced by the characteristics of the society in which the state law system operates. Conversely, the system of state law penetrates society, both in the sense that much if not most legal activity takes place outside the official system of courts, bureaucracies and legislatures, and in the broader sense that law and legal ideas contribute to the forms of thought and behavior in the society outside the formal legal system. On this view, law is not viewed as separate from the society within which it operates; we do not have law *and* a society, but law *in* society. Law can be seen as of the same ilk as religion or education, as at once a product and a producer of meaning and behavior in a population.

To, co dzieje się w obrębie systemu prawa państwowego, dzieje się pod znacznym wpływem cech charakterystycznych społeczeństwa, w którym system funkcjonuje. Przeciwnie, system prawa państwowego „penetruje” społeczeństwo, zarówno w tym znaczeniu, że wiele, jeśli nie większość zachowań prawnych ma miejsce poza oficjalnym systemem sądownictwa, biurokracji, legislatury, jak i w szerszym pojęciu, że prawo idee prawne mają swój wkład w rodzaj myśli i zachowań poza systemem prawnym. Z tego punktu widzenia, prawa nie postrzega się w oddzieleniu od społeczeństwa, w którym ono funkcjonuje, nie mamy prawa *i* społeczeństwa ale prawo *w* społeczeństwie. Prawo porównywalne jest z religią czy edukacją, ponieważ zarazem jest wytworem i wytwórcą pojmowania i zachowań w społeczeństwie.

Sociolegal scholars use the terms “legal consciousness” or “legality” to refer to a population’s set of ideas about the law. Ewick and Silbey define legality as:

Akademicy z dziedziny socjoprawnej używają pojęcia “prawna świadomość” lub “praworządność” dla określenia zestawu sposobów pojmowania prawa przez populację/społeczeństwo. Wick i Silbey definiują praworządność jako:

the meanings, sources of authority and cultural practices that are commonly recognized as legal, regardless of who employs them or for what ends... Legality ... operates through social life as persons and groups deliberately interpret and invoke law’s language, authority and procedures to organize their lives and manage their relationships. In short, the commonplace operation of law in daily life makes us all legal agents insofar as we actively make law, even where no formal legal agent is involved.²

pojmowanie, źródła władzy oraz praktyki kulturowe które powszechnie uznawane są za prawne, niezależnie od tego, kto je stosuje lub do..... Praworządność ...operuje poprzez życie społeczne jako że jednostki i grupy rozważnie interpretują i powołują się na język prawa, władzę i procedury w celu zorganizowania swojego życia i regulacji swoich stosunków z innymi. Pokrótce, powszednie zjawisko funkcjonowania prawa w codziennym życiu czyni nas wszystkich agentami prawa, jako że aktywnie je tworzymy,

Law in the RPAT

Law on the Books

Law in Everyday Practice

Module 2

Module 3

Statutes Constitution	Regulations Interpretive Guidance	Practices of legal agents and institutions	Individual perceptions re law	Social norms re law
--------------------------	---	--	-------------------------------------	------------------------

Prawo w RPAT

Prawo w książkach praktyce

Prawo w codziennej

Moduł 2

*Ustawy
Konstytucja*

*Regulacje,
Wytyczne
Interpretacyjne*

Moduł 3

*praktyka
agentów
prawa
instytucji*

*jednostkowe społeczne
postrzeganie normy
prawa i prawne*

Human rights

Human rights are a concept that has links to both law and advocacy in public health. Human rights are a set of positive entitlements and negative immunities, rooted to some extent in international law but more fundamentally in a vision of the basic, essential rights due to any human being. John Mann and colleagues wrote:

Prawa człowieka są koncepcją powiązaną zarówno z prawem jak i orędownictwem w sferze zdrowia publicznego. Prawa człowieka są zbiorem

pozytywnych uprawnień (co wolno) i negatywnych nietykalności (czego nie wolno naruszać), do pewnego stopnia zakorzenionych w prawie międzynarodowym ale wywodzących się z pojmowania podstawowych, zasadniczych praw przysługujących każdej jednostce. John Mann i koledzy napisali:

Several fundamental characteristics of modern human rights include: they are rights of individuals; these rights inhere in individuals because they are human; they apply to all people around the world; and they principally involve the relationship between the state and the individual. The specific rights which form the corpus of human rights law are listed in several key documents: foremost is the Universal Declaration of Human Rights (UDHR), which, along with the United Nations Charter (UN Charter), the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) – and its Optional Protocols – and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR), constitute what is often called the “international Bill of Human Rights.”

Wiele podstawowych cech współczesnych praw człowieka zawiera/stanowi: są to prawa jednostek, te prawa przysługują jednostkom, bo są ludźmi, odnoszą się do wszystkich ludzi na całym świecie, i zasadniczo dotyczą relacji państwa z jednostką. Poszczególne prawa, które składają się na korpus/całokształt praw człowieka są wymienione w różnych kluczowych dokumentach: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, która wraz z Kartą Narodów Zjednoczonych, Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych i protokołem dodatkowym oraz Międzynarodowy Pakt Praw Ekonomicznych, Społecznych i kulturalnych stanowią to, co nazywa się łącznie „międzynarodowym zestawem praw człowieka”

....

Building upon this central core of documents, a large number of additional declarations and conventions have been adopted at the international and regional levels, focusing upon either specific populations (such as the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination...) or issues (such as the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment...).

W oparciu o ten rdzenny zestaw dokumentów, przyjęto wiele dodatkowych deklaracji i konwencji na szczeblu międzynarodowym i regionalnym, koncentrujących się bądź to na poszczególnych populacjach (np. Międzynarodowa Konwencja o Eliminacji wszelkich Form Rasizmu) lub sprawach (np. Konwencja o zakazie Tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego, poniżającego traktowania lub karania...)

As this description suggests, the scope of human activity in some sense regulated or informed by human rights and international human rights law is extremely broad. Also to be inferred from the quoted description is an important but subtle distinction between *human rights* and *human rights law*, the former term referring to the universal entitlements of human beings to certain opportunities and immunities, and the latter to the

evolving body of international and state law more or less effectively embodying and implementing these rights. On this view, “law” is a somewhat narrower concept than human rights, at best an instrument of their fulfillment, at worst a violation of human rights, and in many instances simply irrelevant. The fact that a state may not have embodied a particular human right in its constitution, statutes or judicial decisions does not reduce the entitlement of that state’s citizens to the observance of that right.

Jak sugeruje opis, rozmiar działalności ludzkiej w pewnym sensie regulowany przez prawa człowieka i międzynarodowe prawa człowieka jest bardzo szeroki. Uwaga: różnica między *prawami człowieka* a . Pierwsze to uniwersalne prawa jednostek do możliwości i nietykalności, drugie odnosi się do organów prawa międzynarodowego i krajowego w mniejszym lub większym stopniu skutecznie stosujących te prawa. W tym ujęciu, prawo jest czymś węższym niż prawa człowieka, w najlepszym przypadku instrumentem ich stosowania, w najgorszym, naruszeniem praw człowieka, i wielu przypadkach czymś oderwanym/nie związanym. Fakt, że państwo nie ustanowiło określonego prawa człowieka w konstytucji, ustawie czy decyzji sądu nie ogranicza uprawnienia/praw obywateli do przestrzegania tego prawa.

Human rights includes a range of positive social and economic rights, and has come to be understood to creating obligations on states to take affirmative action to ensure their enjoyment, including the regulation of the behavior of citizens towards one another. These government duties may be conceived quite broadly to include: (a) *respect* – the state’s obligation not to infringe human rights, (b) *protection* – the state’s obligation to prevent private violations (e.g., anti-discrimination laws), and (c) *fulfillment* – the state’s obligation to promote human rights (e.g., education and services).

Prawa człowieka obejmują szereg pozytywnych praw społecznych i ekonomicznych i są rozumiane jako tworzące obowiązek dla państwa podjęcia działania zapewniającego ochronę każdego z tych praw, włączając w to regulowanie zachowań jednych obywateli względem drugich. Te obowiązki rządu mogą być postrzegane szeroko jako: (a) szacunek/respektowanie – obowiązek państwa nie naruszania praw człowieka; (b) ochronę – obowiązek państwa zapobiegania jednostkowym naruszeniom (np. prawa antydyskryminacyjne) i (c) realizowanie – obowiązek państwa promowania praw człowieka.

As commentators like Stephen Marks and Lawrence Gostin have observed, the term “human rights” is commonly used in the literature in at least three distinct senses: 1) A set of legal obligations of states set out in international and state law; 2) A mode of moral reasoning rooted in or articulating a vision of the good in social relations; and 3) A strategy for attaining specific policy goals in state and international political struggle.

Jak komentatorzy S. Marks i L. Gostin zauważyli, pojęcie „praw człowieka” jest w powszechnym użyciu w literaturze w przynajmniej 3 odmiennych znaczeniach: 1) zbiór prawnych zobowiązań państwa określonych w prawie międzynarodowym i krajowym; 2) sposób moralnego rozumowania zakorzeniony w lub wyrażający wizję dobra w stosunkach społecznych; i 3) strategię dla osiągnięcia określonych celów w wewnętrznej i międzynarodowej politycznej szamotaninie

Criminal Justice Data

Dane wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych

Why we are collecting criminal justice data?

Dlaczego zbieramy dane systemu sprawiedliwości?

Existing information about the workings of the criminal justice system can be important to understanding the scope of the law's influence on health, as well as a guide to advocacy solutions. Key data to watch out for include:

Istniejąca informacja o funkcjonowaniu systemu wymiaru sprawiedliwości może być ważna dla zrozumienia zakresu/rozmiarów wpływu prawa na zdrowie, jak również może wskazać rozwiązania w zakresie „orędownictwa”. Kluczowe dane, na które powinniśmy uważać, zawierają:

- A high volume of arrest, particularly in drug related crimes
- Wysoką liczbę aresztowań, szczególnie w sprawach o narkotyki
- A high rate of incarceration
- Wysoką liczbę pozbawienia wolności
- Prison overcrowding
- Przeludnienie więzień
- Many people in pre-trial detention for long periods of time
- Wiele ludzi aresztowanych tymczasowo, długo czekających na rozprawę
- High rates of disease in prisons
- Wysoki stopień chrób w więzieniach

The budget of courts and police is also of considerable interest. In some instances, support for more funding (for speedier trials or better conditions of confinement, for example) may be indicated. In other instances, the advocate could make the case that money wasted on arresting IDUs could better be spent on harm reduction programs.

Budżet sądów i policji również ma znaczenie. W niektórych przypadkach, możliwe jest wskazanie (źródeł?) dodatkowych funduszy (na szybsze procesy lub lepsze warunki pozb. wolności, np.) . w innych przypadkach adwokat (orędownik) może spowodować, że pieniądze stracone na aresztowanie IDU zostaną lepiej wykorzystane na programy redukcji szkód

What we are collecting?

Co zbieramy?

Data related to arrest and prosecution, conviction and sentencing for specific crimes:
Dane dotyczące aresztowań, oskarżeń, skazań za określone przestępstwa:

- Arrest, prosecution, conviction and sentencing data, where available for drug, sex work and sexual orientation related crimes;
- Dane dotyczące aresztowań, oskarżeń, skazań, jeśli dostępne, za przestępstwa związane z narkotykami, seksem komercyjnym, orientacją seksualną
- Breakdown of types of drugs
- Niepowodzenie?? Rodzajów narkotyków
- If possession of syringes or other paraphernalia is a crime, any separate data on arrests for possession of paraphernalia alone;
- Jeśli posiadanie strzykawek i innych urządzeń pomocniczych jest przestępstwem, to jakiegokolwiek dane na temat aresztowań za posiadanie tych urządzeń.
- Any data on arrests or prosecutions for interference with harm reduction activities (aiding drug use, illegal distribution of syringes, etc)
- Dane dotyczące aresztowań, oskarżeń za działalność związaną z redukcją szkód (pomoc w używaniu narkotyków, nielegalna dystrybucja strzykawek, itd.)
- Data on purity of drugs seized, if available;
- Dane na temat czystości skonfiskowanych narkotyków
- Data on structure and functioning of the legal system:
- Dane o strukturze i funkcjonowaniu systemu prawnego
 - Number of people held in pretrial detention;
 - Liczba osób trzymanyh w areszcie
 - Average time of pretrial detention;
 - Średni czas tymczasowego aresztowania
 - Number of defendants represented by lawyers paid for by the state
 - Liczba oskarżonych reprezentowanych przez prawników finansowanych ze Skarbu Państwa
 - General data on court system backlogs
 - Ogólne dane na temat zaległości w systemie sądowym
 - Number of people imprisoned, proportion imprisoned for drug offenses
 - Liczba ludzi skazanych na karę pozbawienia wolności, proporcja uwięzionych za przestępstwa narkotykowe
 - Number of police officers, prosecutors and judges working in the system
 - Liczba policjantów, oskarżycieli i sędziów pracujących w systemie
 - Budgets for local, regional and national court systems
 - Budżet sądownictwa na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym

Any data on civil suits for

Wszelkie dane na temat powództw cywilnych za:

- Discrimination;
- dyskryminację
- Breach of confidentiality;
- Złamanie wymogu poufności
- Enforcement of non-criminal HIV protection provisions.
- Egzekwowanie przepisów dotyczących HIV o charakterze nie-karnym???

How do we collect these data?

Jak zbieramy dane?

Where available, these data, can provide valuable objective evidence of enforcement or non-enforcement of specific criminal provisions as well as highlight settings in which drug users might be placed at increased risk. For example, if arrest data are generally available, but there are no recorded arrests for a specific crime, it could suggest that the law is generally not enforced through arrest and prosecution. Or, data showing increasingly long periods of pre-trials detention may suggest that the court system is becoming unable to handle new cases and that drug users (and others) held in pretrial detention may be at risk for disease transmission.

Jeśli to możliwe, te dane mogą dostarczyć cennego obiektywnego dowodu na temat egzekwowania lub nieegzekwowania poszczególnych przepisów karnych, jak również mogą naświetlić miejsca, w jakich IDU mogą być narażeni na zwiększone ryzyko. Np. jeśli dane dotyczące aresztowań są ogólnodostępne ale nie ma kartotek uwzględniających rozróżnienie na poszczególne przestępstwa, to może sugerować, że prawo ogólnie nie jest egzekwowane za pomocą aresztowań i oskarżeń. Lub dane wskazujące, że ludzie długi czas spędzają w aresztach zanim dojdzie do rozprawy, mogą sugerować, że system sądowy nie radzi sobie z nowymi sprawami i IDU (i inni) przetrzymywani w areszcie są narażeni na ryzyko transmisji.

These data may be available online, through published statistics at the local, regional or national level, or held by the local prosecutors. Efforts should be made to identify quickly whether these data are generally available or whether special requests must be made to local authorities. Where data are publicly available they can be obtained and summarized for statistics relevant to this project.

Te dane mogą być dostępne online, w publikowanych statystykach na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, albo przechowywane przez lokalnych prokuratorów. Należy szybko rozemnieć, czy dane te są ogólnie dostępne, czy też będzie trzeba wystosować specjalne prośby do władz lokalnych. Jeśli dane są publicznie dostępne, powinno się je zdobyć i streścić dla statystyki odpowiedniej dla tego projektu.

Expect possible delays where requests have to be approved by officials or data is held in non-public databases. Wherever possible consider using a sympathetic local official to request the data directly from law enforcement agencies. A formal letter from the mayor's office may well produce a more timely response from local police than a letter from an independent researcher.

Przewidź możliwe opóźnienia kiedy prośba musi zostać zatwierdzona przez wyższych urzędników lub dane są przechowywane w niepublicznych bazach danych. Jeśli to możliwe, rozważ skorzystanie z pomocy współczującego urzędnika, po to by prosić o dane bezpośrednio w imieniu agencji egzekwującej prawo. Oficjalny list biura burmistrza może łatwiej wywołać szybką odpowiedź policji aniżeli list niezależnego badacza.

Finally, while these data can provide useful objective evidence, they are NOT the primary focus of this project. It is anticipated that some, if not most, of the categories of

data listed in the tools and training materials may be unavailable for your locality, region, or nationally. The RPAR anticipates this and asks you to use these data as only part of your analysis of the local and national situation. Do NOT let difficulties in finding specific law enforcement data delay other parts of the research.

Wreszcie, chociaż te dane mogą być źródłem obiektywnych dowodów, NIE są one podstawowym celem projektu. Zakłada się, że niektóre, jeśli nie większość kategorii danych wymienionych w toolsach i materiałach szkoleniowych będzie niedostępna. RPAR to przewiduje i prosi, abyś użył tych danych jedynie jako jeden z elementów analizy sytuacji lokalnej i krajowej. NIE pozwól, aby trudności w znalezieniu szczegółowych danych na temat egzekwowania prawa opóźniły inne części badania.

How to Use the Tools

Jak używać Toolsów/Narzędzi

When to use these tools?

Kiedy używać narzędzi?

Data collection from existing sources formally begins as soon as the team has completed the RPAR training. In fact, however, some of these data may have been identified or collected during the Initial Consultation. Often local officials, health department, or drug treatment personnel may have and refer to their own sources of existing data during these initial interviews. The team may well have received basic documents on local HIV status or new legal provisions. These tools are intended to organize the collection of all existing data.

Zbieranie danych z istniejących źródeł formalnie zaczyna się kiedy zespół ukończy szkolenie. W rzeczywistości jednak, niektóre z tych danych mogą zostać zidentyfikowane lub zebrane w czasie Wstępnych Konsultacji. Często lokalni urzędnicy, wydział zdrowia, personel terapii narkotykowej mogą mieć i odsyłać do własnych źródeł istniejących danych podczas wstępnych rozmów/wywiadów?. Zespół może otrzymać podstawowe dokumenty o lokalnej sytuacji HIV lub nowych przepisach prawa. Te narzędzia zmierzają do uporządkowania procesu zbierania wszystkich istniejących danych.

Collection of existing data may also continue into the phase of qualitative interviews based on identification of new sources of data or new legal provisions of interest.

Zbieranie istniejących danych może się również być kontynuowany na etapie wywiadów jakościowych opartych na nowych źródłach danych lub nowych przepisach będących przedmiotem naszego zainteresowania.

Topic Area 1: Law

Strefa tematyczna 1: prawo

Completing this tool may require using on-line databases of current laws and/or use of court and academic libraries. If working in teams, it may make sense to divide the research according to which areas are covered together in the local laws. Frequent communication between team members should prevent duplication of effort.

Ukończenie tego narzędzia może wymagać użycia baz danych internetowych zawierających aktualne przepisy i skorzystanie z sądowych i akademickich bibliotek. Jeśli pracujesz w grupie, celowe może być podzielenie badań pomiędzy członków. Szybka komunikacja między członkami powinna uchronić przed robieniem tego samego.

How to proceed?

Step 1: Identify laws and obtain the complete citation in correct local format

- Identify national, regional and local laws and ordinances related to each substantive area and its related questions;

- Using correct citations allows others to find, cite, use, or verify the provision later.

Krok 1. Identyfikacja prawa oraz uzyskanie kompletnego źródła cytatu zgodnego z lokalny formatem

- *Zidentyfikuj krajowe, regionalne i lokalne akty prawne i uchwały dotyczące każdego istotnego obszaru i związane z nimi pytania (zagadnienia)*
- *Przy użyciu odpowiednich cytowań pozwala innym na odnalezienie, zacytowanie, użycie, lub weryfikację postanowienia później.*

Step 2: Copy the law

- Copy the whole statute or legal provision, determine whether an English translation exists and copy the translated law also.
 - Many times the meaning and application of legal provisions depends on the exact language of the original provision, therefore the actual text is always important.

Krok 2: Skopiowanie prawa

- skopiowanie całej ustawy lub prawnego postanowienia oraz ustalenie czy istnieje angielskie tłumaczenie, i skopiowanie przetłumaczonego prawa również.
- Wielokrotnie znaczenie i zastosowanie uchwał prawnych zależy od dokładnego języka oryginalnego postanowienia, więc właściwy tekst jest zawsze istotny.
-

Step 3: Enter information about the law into the box* provided in the tools section, including: citation, type of provision, text of law, narrative summary, and questions for practice.

- In doing so, address each of the domains listed in relation to each question.
- Complete the box for each provision.

*Sample box

Krok 3: Wprowadź informację dotyczącą prawa do tabeli * załączonej w sekcji Narzędzia (tools) włączając: cytaty, rodzaj postanowienia, tekst prawa, podsumowanie (własnymi słowami) i pytania dotyczące zastosowania w praktyce.

- podczas wprowadzania informacji, odnieś się do każdej z dziedzin (domen) wymienionych w nawiązaniu do każdego pytania
- wypełnij tabelę dla każdego postanowienia

*przykładowa tabela

1.1	Drug use, possession and sale Użycie narkotyków, posiadanie i sprzedaż.
Citation Źródło cytowania	
Type of provision Rodzaj postanowienia	

Text of law Tekst prawa	
Narrative summary streszczenie	
Question for practice Pytania dotyczące zastosowania w praktyce	

- **Citation** (the correct way the provision is identified in national, regional or local codes) usually includes the name of the law (e.g., “Narcotics Control Act”), name of the source (e.g., Criminal Code), volume, page, year, and other locating information
- **Źródło cytowania (właściwy sposób identyfikacji postanowienia w krajowych, regionalnych i lokalnych kodeksach) zwykle zawierający nazwę aktu prawnego (np. Ustawa ds. Przeciwdziałania Narkomani) , nazwę źródła (np. Kodeks Karny), tom, stronę, rok i inną informację umożliwiającą lokalizację.**
- **Type of provision:** Distinguish whether the rule is a statute/law, an administrative regulation with the force of law, an executive directive from an agency or official (e.g., a presidential decree), a written policy of an agency without the force of law, a written standard operating procedure or other management directive of a law enforcement agency, or a form of legal guidance issued by a law enforcement agency.
- **Rodzaj postanowienia:** Rozróżnij czy postanowienie jest statutowym aktem prawnym, decyzją administracyjną z mocą aktu prawnego, wykonawczą dyrektywą ze strony agencji lub urzędnika państwowego (np. dekret prezydencki), pisemnym określeniem strategii urzędu bez mocy prawnej, pisemnym standardem procedury operacyjnej, lub inną dyrektywą zarządu urzędu/agencji egzekwującej prawo, czy rodzajem prawnej informacji wydanej przez urząd/agencję egzekwującą prawo.
- **Text of law:** include all the relevant text.
- **Tekst aktu prawnego:** załącz cały istotny tekst
- **Narrative summary:** in your own words give a brief description of what the law says relevant to the domains in question. Do not include speculation about the application or enforcement of the law in this section.
- **Streszczenie:** własnymi słowami podaj krótki opis o tym, co mówi prawo w sprawie odpowiednich domen które są rozważane. Nie włączaj spekulacji dotyczących zastosowania czy egzekucji prawa w tej sekcji.
- **Questions for practice:** include any questions about how the law is applied that are particularly relevant. For example, if harm reduction is not prohibited by any law (therefore there would be no text to prohibit needle exchanges) however,

there is a concern among outreach workers that distributing needles will be seen as the crime of “facilitating drug use” which is very vaguely defined. Your comments about the possible use of this law belong in the questions for practice section.

- **Pytania dotyczące zastosowania w praktyce:** wprowadź wszystkie zagadnienia dotyczące zastosowania prawa, które są w szczególności istotne. Na przykład, jeżeli programy redukcji szkód nie są zabronione przez żadne prawo (dlatego nie będzie tekstu dotyczącego zakazu wymiany strzykawek), jednakże istnieje obawa pomiędzy pracownikami *outreach* że dystrybucja igieł będzie postrzegana jako przestępstwo „wspomagania użycia narkotyków”, które jest bardzo ogólnie sformułowane. Wasze komentarze dotyczące możliwego zastosowania tego prawa należą do sekcji *pytania dotyczące zastosowania w praktyce*

Step 4: Are there other areas of relevant law that need to be identified and summarized?

- CAB meetings and research in Module III may lead to more areas of relevant law being identified, and require additional legal research

Krok 4: Czy są jakieś inne istotne akty prawne które powinny być zidentyfikowane i podsumowane?

Spotkania CAB i badania w module III mogą prowadzić do identyfikacji większej ilości aktów prawnych, i wymagać dodatkowych badań prawnych.

The Domains of Law in the RPAR
Domeny prawa w RPAR

- 1.0 Drug use/konsumpcja narkotyków
Drug control laws/kontrola narkotyków
Syringe laws/przepisy dotyczące strzykawek
Needle exchange programs/programy wymiany i&s
Drug treatment/terapia narkotykowa
- 2.0 Commercial sex work/komercyjny seks
- 3.0 Homosexuality and homosexual behavior
Homoseksualizm i zachowania homoseksualne
- 4.0 HIV-specific criminal exposure or transmission
Narażenie lub zakażenie innych HIV
- 5.0 Criminal justice/procedure
Wymiar sprawiedliwości/postępowanie
- 6.0 Right to health care/ right to HIV treatment
Prawo do opieki zdrowotnej/prawo do leczenia HIV
- 7.0 Reportability of HIV, AIDS, HCV, HBV, TB, Syphilis, and STDs
Zgłaszalność HIV, AIDS, HCV, TB, syfilisu, chorób przenoszonych drogą płciową
- 8.0 HIV testing laws
Prawo dotyczące testowania na obecność HIV

9.0 Privacy of medical information

Poufność informacji medycznej

10.0 Anti-discrimination provisions

Przepisy antydyskryminacyjne

11.0 National provisions related to international human rights norms

Krakowe [przepisy odnoszące się do międzynarodowych standardów praw człowieka

12.0 International drug control agreements

Międzynarodowe porozumienia dotyczące kontroli narkotyków

13.0 Other laws identified by CAB or Module III research that influence risk or stigma among drug users in a significant way

Inne zidentyfikowane przez CAB albo badanie Modułu III, mające wpływ na ryzyko lub stygmatyzację wśród IDU

14.0 Other laws identified by CAB or Module IV that influence the work of HIV prevention organizations in a significant way

Inne zidentyfikowane przez CAB albo badanie z Modułu IV, które mogą mieć wpływ na pracę organizacji zajmujących się profilaktyką HIV

Research team members may identify other relevant areas of “law on the books” during the course of the key informant interviews, focus groups and Community Action Board Meetings (areas 13 and 14). When these are identified, team members with legal research capacity should immediately document the area to be searched and its relevance to reducing HIV among drug users and other HIV prevention efforts. The law should be summarized in the same way the other areas of law have been (for each, make a copy of the actual text, provide a complete citation, indicate the type of provision, and provide a narrative summary).

Członkowie zespołu badawczego mogą odkryć inne stosowne obszary “prawa w książkach” podczas wywiadów z K.I., FG i spotkaniami CAB (strefa 3 i 14). Kiedy obszar zostanie odkryty, członek zespołu powinien natychmiast udokumentować obszar i jego związek z redukcją HIV wśród IDU i z innymi wysiłkami profilaktycznymi. Prawo trzeba streścić w ten sam sposób co inne obszary (dla każdego obszaru: kopia rzeczywistego tekstu, podanie pełnego cytatu, wskazanie typu przepisu i podanie opisowego streszczenia)

Topic Areas: Strefy tematyczne

2: Epidemiology of HIV, Other Communicable Diseases and Drug Use
Epidemiologia HIV, inne choroby przenoszone drogą płciową I konsumpcja narkotyków

3: Law Enforcement Data
Dane nt. egzekwowania prawa

These Topic Areas provide important context for the RPAR by documenting health and disease risks in the country and the local community, by providing a sense (where the data is available) about the extent and changing patterns of drug use, and by providing a sense of the behavior of law enforcement personnel and how the legal system works. However, *these data are not the primary focus of the RPAR*, so the training materials and tools will continue to emphasize the collection of *existing data*. The RPAR does not include its own epidemiological survey of disease, drug use, or arrests. We only expect the research team to collect the *best available data*, to be persistent in identifying new sources of data, and to collect, and use the data as fully as possible.

Te strefy tematyczne mają ważny kontekst dla RPAR poprzez dokumentowanie ryzyka zdrowotnego w kraju i społecznościach lokalnych, pokazują istotę rozmiarów i schematów/wzorów użycia oraz istotę zachowań personelu egzekwującego prawo oraz to, jak system działa. Jednak *te dane nie są podstawowym celem RPAR*, jako że wszystkie materiały podkreślają wagę zbierania *istniejących danych*. RPAR nie zawiera własnej epidemiologicznej ankiety na temat chorób, użycia narkotyków czy aresztowań. Jedynie oczekujemy od zespołu badawczego, aby zebrał *istniejące DANE*, żeby ciągle szukał nowych źródeł danych i żeby używał tak pełnych danych jak to tylko możliwe.

The goal should be to get as complete, recent and reliable information as possible about prevalence and incidence of HIV, TB and other conditions the local, regional and national level and as complete data as possible about the prevalence of drug use and information about drugs used at the local and national level for Topic Area 2. For Topic area 3, the data sought include statistics on arrests, prosecutions, convictions and sentencing for drug and drug related crimes (same substantive areas as Topic Area 1: Law on the Books) as well as data on the structure, resources and functioning of the criminal justice system.

Celem powinno być uzyskanie na ile to możliwe - całościowej, aktualnej i wiarygodnej informacji o występowaniu i zachorowalności: HIV, TB i innych warunkach na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym i uzupełnianie danych występowaniu zjawiska używania narkotyków – Temat 2. dla tematu 3, poszukiwane dane zawierają statystyki aresztowań, oskarżeń, skazań za przestępstwa związane z narkotykami.

Multiple sources are useful because each may give an incomplete picture of the epidemic and even data sources of similar scope can provide triangulation of data estimates.

Złożone źródła są użyteczne bo każde może dać niekompletny obraz epidemii i nawet źródła danych o podobnym wymiarze mogą doprowadzić do triangulacji szacunków.

Where possible, data should be collected in the most useable format possible. We expect the data will normally be available in table form, which can be attached to or clipped into your research data records. On occasion, you may need to create tables or graphs. Sometimes, data may be found in reports or published epidemiological studies. These sources may also have useful discussion and analysis. It is likely that different sources will categorize the data differently (e.g., some will lump together all opiates, others will separate home-made opiates and heroin).

Kiedy to możliwe, dane powinny być zebrane w najbardziej użytecznym formacie. Oczekujemy, że dane będą w formie tabelki, która może być załączona do twoich akt. Możesz też potrzebować stworzyć tabelkę lub graf. Czasami dane można znaleźć w raportach lub opublikowanych studiach epidemiologicznych. Te źródła mogą być użyteczne dla dyskusji i analizy. Możliwe, że różne źródła będą odmiennie określać kategorie danych (np. ktoś połączy wszystkie opiaty razem, inny podzieli na produkcji domowej i heroinej)

What to do about incomplete or missing data?

Co robić, kiedy mamy niekompletne dane albo wcale nie mamy?

We anticipate that no RPAR team will be able to collect data in tables or other format that answers *every question* included in the tools. We expect the RPAR research team to use the tools, use all available sources, and collect data *as completely as possible*. Sometimes the absence of data in particular areas may be a research result worth noting and presenting to the CAB, local officials and others.

Zakładamy, że żaden zespół RPAR nie będzie w stanie zebrać danych w tabelce lub innym formacie, które pokrywałyby się ze *wszystkimi pytaniami* zawartymi w narzędziach/toolsach. Oczekujemy, że zespół użyje narzędzi, wszelkich dostępnych źródeł i zbierze dane tak wyczerpująco, jak to się da. Czasami brak danych jest rezultatem badawczym nic nie wartym?

As you collect data, compare what you find with the domains below to check how well you are doing; don't stop just because you find something on the list because different sources will have different numbers.

Kiedy zbierzecie dane, porównajcie je z tym, co znaleźliście w domenach poniżej żeby sprawdzić, jak wam idzie. Nie przerywajcie, ponieważ znaleźliście coś na liście, bo różne źródła mają różne numery

For each source of data:

Dla każdego źródła danych:

How complete are the data?

Jak kompletne są dane?

What years do they cover?

Jakie lata pokrywają?

Do they cover the entire country?

Czy obejmują cały kraj?

Specific regions only? /tylko niektóre regiony?

Specific cities only?/tylko niektóre miasta?

The site city? Otoczenie miasta

These questions will help guide your additional searching to fill in the gaps of the data you have already found.

Te pytania pomogą ci w twoim dodatkowym szukaniu żeby wypełnić luki pomiędzy już znalezionymi danymi

Steps of data collection and documentation

Kroki zbierania danych i dokumentacji

Step 1: Obtain data

Uzyskanie danych

For each domain below, find and copy available data for up to *ten years* if possible.

Dla każdej poniższej domeny, znajdź i skopiuj dostępne dane z ostatnich 10 lat – jeśli to możliwe,

It is absolutely crucial to identify, label and record the source of the data if that is not immediately obvious. For example, a table showing numbers and distribution of new HIV cases should be identified by source (Department of Health, Division of Epidemiology, 2004) as well as by scope (new reported cases for the region, city, oblast, or country) or the table will be useless.

Jest bardzo istotne, aby zidentyfikować, opisać i zapisać źródło danych jeśli nie jest ono natychmiast oczywiste. Np. tabelka pokazująca numer i rozkład nowych przypadków HIV powinna być zidentyfikowana po źródle (Departament Zdrowia, Wydział Epidemiologii, 2004) jak również po zawartości (nowe przypadki w regionie, mieście, kraju) przeciwnym razi tabelka będzie bezużyteczna

For epidemiological data and drug use data:

Dla danych epidemiologicznych i dotyczących użycia narkotyków•

The prompts in the tools indicate some of the subcategories that are important or that represent the standard epidemiological way of recording and displaying data (for example, among all communicable diseases obtaining *prevalence and incidence data, where possible, both by numbers and by rates per 100,000 population*). Demographic subdivisions are also important, see prompts, many disease data will be broken down by *age, gender, sexual orientation, and race or ethnicity*. Additionally, for HIV and AIDS, data is often broken down by *mode of transmission* (e.g., IDU, MSM, heterosexual contact, other).

Podpowiedzi w narzędziach wskazują pewne podkategorie, które są ważne lub obrazują standardowy w epidemiologii sposób zapisywania i przedstawiania danych (np. wśród wszystkich STD, uzyskanie danych dot. *występowalności i zachorowalności* było

możliwe zarówno ...?) Dodatkowo, dla HIV i AIDS dane są często przez sposób transmisji.

Since disease levels and behaviors differ across geographically it is important to obtain both data that are locally relevant (city or region level) and that illustrate the “big picture” such as national data. Sometimes it will also be important to have data from other countries. For example, for border cities, knowing that there is a sharp increase in recent months or year of new cases of hepatitis B or TB reported immediately across the border clearly identifies a risk of spread to drug users, homeless or prisoners in the local city.

Ponieważ sposoby zachowania i charakter choroby różnią się geograficznie, ważne aby uzyskać dane ważne lokalnie (na poziomie miasta lub regionu) ale też zilustrować „duży obraz” poprzez dane krajowe. Czasami będzie trzeba mieć dane z innych krajów. Np. Dla miast granicznych wiedza o tym, że nastąpił gwałtowny wzrost hep. B lub TB pozwala zidentyfikować ryzyko przeniesienia na użytkowników narkotyków, bezdomnych, więźniów w lokalnym mieście.

While ideally HIV and other communicable disease data will be available in all these categories across multiple years, it is likely that not all these data will be available for all categories. We do not expect the research team to be able to find data on every disease for every year or for every demographic group. Do not stop collecting if one source of data is missing some categories. And, do not stop if you find a single source that seems to answer all the questions. Multiple sources of data are important because they allow triangulation – a method of verifying the probable accuracy of the data through comparison of multiple sources.

Wprawdzie byłoby idealnie, żeby dane na temat HIV i innych chorób były dostępne we wszystkich kategoriach, ale prawdopodobnie nie wszystkie dane będą dostępne dla wszystkich kategorii. Nie oczekujemy że zespół będzie w stanie znaleźć dane o każdej chorobie dla każdego roku w każdej grupie demograficznej. Nie przerywaj zbierania jeśli jedno źródło ma pewne braki w niektórych kategoriach. I nie przestawaj, jeśli znajdziesz jedno źródło, które wydaje się pokrywać wszystkie kategorie. Złożone źródła są ważne – pozwalają na triangulację – metodę weryfikacji przybliżonej dokładności danych poprzez porównanie ich z różnych źródeł.

Domains:

Domeny

HIV and other communicable diseases/HIV i inne

- HIV/AIDS
- TB
- Hepatitis B and C
- Syphilis *Syfilis*
- Other, locally important communicable diseases
- *inne lokalnie istotne choroby zakaźne*
- HIV drug resistance /*oporność na leki HIV*

Module II – Existing Data – Training Materials

March 9, 2005

Page 44

- TB drug resistance
- [Oporność na leki TB](#)
- Statistics for these conditions in prisons or jails
- [Statystyki dla tych warunków w więzieniach](#)

Drug use/ [Używanie narkotyków](#)

-
- Heroin / [heroina](#)
- Kompott [kompot](#)
- Other opiates [inne opiaty](#)
- Methamphetamine [metaamfetamina](#)
- Other amphetamines [inne amfetaminy](#)
- Cocaine and crack [kokaina i krak](#)
- Ecstasy and other club drugs
- [Ecstasy i inne narkotyki klubowe](#)
- Other locally significant drugs
- [Inne lokalnie ważne narkotyki](#)
- Injection and injectors
- [Iniekcje i ci co je robią](#)
- Drug trafficking patterns
- [Wzory/szablony handlu narkotykami](#)

For law enforcement and legal system data ***Dla egzekwowania prawa I danych o systemie prawnym***

We expect you will find most information in tables, reports, published papers, official or unofficial compilations of data.

[Oczekujemy, że znajdziesz najwięcej informacji w tabelach, raportach, opublikowanych dokumentach, oficjalnych i nie of. zbiorach danych](#)

Collect the data in the most useable form possible (usually tables or published reports). You do not need to re-record the data in most cases.

[Zbierz dane w najbardziej użytecznej formie \(zwykle - tabelki lub opublikowane raporty\) nie potrzebujesz ich notować w większości przypadków](#)

- For each substantive area of data collection (see 1.2 below), locate the types of data indicated in 1.1, if possible
- [Dla każdej strefy tematycznej \(zob. 1.2. poniżej\) , zlokalizuj typ danych z 1.1., jeśli się da.](#)
- Collect data for up to the last 10 years
- [Zbierz dane z ostatnich 10 lat](#)
- Look for the important variables listed within each substantive area
- [Przyjrzyj się istotnym różnorodnościom wymienionym spośród każdej strefy](#)

- Determine who holds the data and how easy or difficult it may be to review, copy or collect the data.
- **Określ, kto przechowuje dane I czy łatwo czy trudno jest je przeglądać, kopiować lub zbierać**
- Determine how complete the data source is (to guide additional search):
- **Określ, jak kompletne jest źródło (dla pokierowania dodatkowym szukaniem)**
 - What years do they cover?
 - **Il lat obejmuje?**
 - Do they cover the entire country?
 - **Czy obejmuje cały kraj?**
 - Specific regions only?
 - **Specyficzne regiony?**
 - Specific cities only?
 - **Spec. miasta?**
 - The site city?
 - **Okolicę miasta?**

1.0 Arrest and Prosecution Data:

1.1 **Dane o aresztowaniach i ściganiach**

1.2 Types of Data:

Rodzaj danych

1.1.1 Arrest data

Dane o aresztowaniach

1.1.2 Prosecution data

Dane o ściganiach

1.1.3 Conviction/sentencing

Wyrokowanie/skazywanie

1.3 Substantive law domains:

Prawne strefy tematyczne

1.2.1 Violation of drug laws (possession, sale, manufacture, trafficking)

Naruszenie prawa dotyczącego narkotyków (posiadanie, sprzedaż, produkcja, handel)

- By type of drug (e.g. arrest and conviction data for all crimes involving heroin)
- **Przez rodzaj narkotyku (np. Dane o areszt i wyrokowaniu we wszystkich przestępstwach obejmujących heroinę)**
- By type of crime (e.g. for criminal possession charges for all drugs*)
- **Po typie przestępstwa (zarzut posiadania dla wszystkich narkotyków)**
- Where possible include data on the drugs listed below:
- **Jeśli się da, zawrzyj dane o narkotyka z poniższej listy**

- Heroin
- heroina
- Kompott
- kompot
- Other opiates
- inne opiaty
- Methamphetamine
- metaamfetamina
- Other amphetamines
- inne amfetaminy
- Cocaine and crack
- kokaina i krak
- Ecstasy and other club drugs
- Ecstasy i inne narkotyki klubowe
- Other locally significant drugs
- Inne lokalnie ważne narkotyki
- Drug trafficking patterns
- Wzory/szablony handlu narkotykami

1.2.2 Possession of syringes: Posiadanie strzykawek

- Alone
- samodzielnie
- In connection with other charges
- W powiązaniu z innymi zarzutami

1.2.3 Harm reduction activities: Działaność z zakresu redukcji szkód

- Overall
- całościowo
- NEP operation
- Działalność programów wymiany igieł i strzykawek
- Providing information
- Rozpowszechnianie informacji
- Other
- inne

1.2.4 Sex work: Seks zarobkowy

- By gender?
- Ze względu płeć

- By other specifics (selling, buying, running a brothel, etc)
- [Ze względu na inne cechy](#)

1.2.5 Homosexual identity or behavior:

[Tożsamość lub zachowania homoseksualne](#)

- By gender
- [Ze względu płeć](#)
- By particular behavior
- [Ze względu na szczególne zachowanie](#)

2.0 Data on drugs:

[Dane o narkotykach](#)

- For each locally relevant drug: Are there data on purity or quantity of drugs seized?
- [Dla każdego lokalnie znaczącego narkotyku: czy są jakieś dane o czystości skonfiskowanych narkotyków?](#)

3.0 Data on civil law suits:

[Dane o powództwach cywilnych](#)

- Are there data on numbers and outcomes of anti-discrimination claims brought for discrimination against HIV+ persons?
- [Czy są dane o liczbie i skutkach pozwów antydyskryminacyjnych wniesionych z powodu dyskryminacji osób HIV+](#)

4.0 Data on the structure, personnel and resources of the legal system:

[Dane o strukturze, personelu i zasobach systemu prawnego](#)

- Numbers of police, prosecutors, judges, and salaries of each group
- [Liczba : policjantów, prokuratorów, sędziów i wynagrodzenia w każdej z tych grup](#)
- Budgets, distribution of court houses and jails
- [Budżet, rozmieszczenie budynków sądowych i więzień](#)
- Backlog, if any of cases in the court system
- [Zaległości w systemie sądowym](#)

5.0 Data on incarceration:

[Dane o pozbawieniu wolności](#)

- The number of people held in pretrial detention
- [Liczba osób zatrzymanych przed odbyciem rozprawy](#)
- The average time in pretrial detention
- [Średni czas zatrzymania](#)
- The number of people held in jails and prisons

- Liczba osób w aresztach I więzieniach
- The estimated capacity of jails and prisons
- Szacowana pojemność więzień i aresztów
- Number of people on post-sentence supervision (parole)
- Liczba osób pod kuratelą sądową
- Number of people receiving alternatives to incarceration (probation, community service, mandatory drug treatment)
- Liczba osób otrzymujących alternatywę do kary więzienia (probacja, praca społeczna, obowiązkowe leczenie)

6.0 Are there data on the number of defendants represented by lawyers paid for by the state?

Czy są dane na temat liczby oskarżonych reprezentowanych przez prawnika fundowanego przez Skarb Państwa

Step 2: Evaluate Data
Ocena danych

Assign a number or other identifier to the data source and fill out the Data Evaluation Form for each source. For all data, make sure you have a complete citation for the source. Then assign a number or other unique identifier to the source. This number will allow you to identify the source easily, and to refer to the source in other tables and forms.

Przydziel numer lub inny identyfikator źródłu danych i wypełnij Formularz Oceny danych dla każdego źródła. Co do wszystkich danych, upewnij się, że posiadasz pełen cytat ze źródła. Potem przydziel numer źródłu lub inny niepowtarzalny identyfikator. Ten numer pozwoli Ci na łatwą identyfikację źródła i na odniesienie się do źródła w innych tabelkach i formularzach.

This form includes columns listing: source (unique identifier), disease or topic of form, limitations of validity, and notes on access.

Ten formularz zawiera kolumny określające źródło (niepowtarzalny identyfikator), chorobę lub temat formularza, ograniczenia ważności i uwagi co do dostępności.

In the box “limitations on validity,” record any limitations on the validity or accuracy of the data of which you are aware. For example, if official sources estimate drug users using only those identified and registered with the state narcological institute, this would be important to note along with a comment that the actual number of (non-registered) drug users is likely to be much higher. “Non-registered users are not included in state estimate. Local treatment officials estimate 5-10 non-registered/each registered drug user in Kaliningrad.”

W ramce o ograniczeniach ważności, zapiszcie wszelkie ograniczenia ważności lub dokładności danych, których jesteście świadomi. Przykładowo, jeśli źródła oficjalnie oceniają konsumentów narkotyków jedynie na podstawie tych rozpoznanych i zarejestrowanych w krajowym instytucie ds. narkomanii, ważne jest ażeby to zanotować

wraz z komentarzem, że faktyczna liczba (nie zarejestrowanych) konsumentów narkotyków raczej jest dużo większa. „Nie zarejestrowani konsumenci nie są uwzględnieni w krajowych szacunkach. Lokalni urzędnicy ds. leczenia szacują, że jest 5-10 nie zarejestrowanych na każdego zarejestrowanego konsumenta narkotyków w Kaliningradzie.”

In the box “notes on access”, record any barriers to access to encountered (e.g., “Arrest data were only available in paper files stored in basement of police station.” or, “It took 4 written requests to get permission to inspect data”). Or, conversely, note where data is publicly available in useable format. For example, “on-line data available, search possible by year, type of crime, etc.”

W ramce o uwagach co do dostępności odnotujcie wszelkie przeszkody w dostępie na które natrafiłście (np. „dane o aresztowaniach były dostępne jedynie w plikach dokumentów przechowywanych w podziemiach komisariatu policji” lub „Potrzebne były 4 pisemne prośby, by uzyskać pozwolenie na zbadanie danych”). Albo, na odwrót, odnotujcie gdzie dane są publicznie dostępne w zdatnym do użycie formacie. Np. „Dane dostępne przez Sieć, poszukiwanie możliwe według roku, rodzaju przestępstwa, itp.”

Step 3: Identify Key Findings

Identyfikacja kluczowych odkryć/wniosków

Review the data and identify and list key findings on the Key Findings Form. Przejrzyjcie dane, określcie i wpiszcie Kluczowe Odkrycia na Formularz Kluczowych Odkryć

At the end of each part of this module, we ask researchers to review the data they have collected to identify key findings. Researchers will have available the published statistics as well as the discussion and analysis in any published papers. The goal of this step is to identify the important information that can be used in the RPAR.

Prosimy badaczy, by przy końcu każdej części tego modułu przejrzeni zgromadzone dane, aby określić kluczowe odkrycia. Badacze będą mieli dostęp do opublikowanych statystyk, jak również do dyskusji i analiz w jakichkolwiek opublikowanych gazetach. Celem tego kroku jest wskazanie istotnych informacji, które mogą zostać użyte w RPAR.

To identify key findings you should do several things. One is to note the important, relevant conclusions of the studies and reports you reviewed, these will usually appear in “Discussion” “Findings” “Conclusions” sections of the report. Not all findings or conclusions of all reports will be relevant to this project, but some may be. Additionally, you must look at the actual data for important findings. Some examples follow.

Abym określić kluczowe znaleziska powinniście zrobić kilka rzeczy. Po pierwsze odnotować istotne, ważne konkluzje badań i raportów, które przejrzelście, te na ogół będą się pojawiać w takich rozdziałach raportu jak „Dyskusje”, „Odkrycia”,

„Konkluzje”. Nie wszystkie odkrycia lub konkluzje ze wszystkich raportów będą znaczące dla tego projektu, lecz niektóre mogą być. Dodatkowo, musicie przejrzeć aktualne dane w poszukiwaniu istotnych odkryć. Poniżej kilka przykładów.

Important information to look for:

Istotne informacje, których należy szukać:

- Trends (changes over time) of the same disease or behavior in the same group. For example, are the numbers of cases of HIV (or AIDS, or TB, or hepatitis) among IDUs increasing or decreasing? Are the numbers of IDUs in treatment up, down, or remaining steady? Are arrests up or down for possession of heroin?
- Tendencje (zmiany z biegiem czasu) dotyczące danej choroby lub zachowania w danej grupie. Przykładowo, czy liczba przypadków HIV (lub AIDS, lub gruźlicy, lub wirusowego zapalenia wątroby) wśród dożylnych konsumentów narkotyków wzrasta czy spada? Czy liczba leczonych IDU idzie w górę, w dół, czy pozostaje na stałym poziomie? Czy jest coraz więcej, czy coraz mniej aresztowań za posiadanie heroiny?
- Changes geographically. Are different parts of the city, region or country reporting disease (drug resistant TB) or behavior (methamphetamine use) that was previously rare?
- Zmiany w ujęciu geograficznym. Czy różne części miasta, regionu lub kraju zgłaszają choroby (np. gruźlica lekooporna) lub zachowania (zażywanie metamfetaminy), które do niedawna były rzadkie?
- Changes among demographic groups. Has the distribution of new HIV cases appeared to shift from IDUs to sexual partners of IDUs? Are many new cases in the 15-24 year old age group?
- Zmiany wśród grup demograficznych. Czy rozprzestrzenianie się nowych przypadków HIV przeniosło się z IDU na ich partnerów seksualnych? Czy jest wiele nowych przypadków w grupie wiekowej 15-24 lata?
- Absolute numbers can also be noteworthy, even if the numbers do not represent a trend or change. For example, are there focal points, age, ethnic, or risk groups where the epidemic is particularly severe?
- Liczby całkowite mogą być również warte odnotowania, nawet jeśli nie reprezentują tendencji lub zmiany. Przykładowo, czy są ogniska, wiekowe, etniczne, lub inne grupy gdzie epidemia zbiera szczególnie obfite żniwo?

The Key Findings form will be used to prepare your presentation for the CAB and as part of your action planning process in Module IV.

Formularz Kluczowych Odkryć będzie służył przygotowaniu waszej prezentacji dla CAB i jako część Waszego planowania działań

